

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG ÉS NYOMDA: KAPU-D. 64-66
KIADÓHIVATAL: FERDINAND ERÁLY (VOLT SZÍSS) UJUTJ 6

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 1-77,
KIADÓHIVATAL 82, NYOMDA 6-77 SZAM

ELŐFIZETÉSI DIJAK BRASSÓBAN:

Egy hóra 90 lej, negyedévre 240 lej, félre 480 lej,
egy évre 900 lej és havonta 15 lej kézbesítéssel átj.

SZELE BELA dr.

ELŐFIZETÉSI DIJAK VIDÉKRE:

Egy hóra 100, 1/4 évre 270, 1/2 évre 520, 1 évre 1000 lej
Külföldre: 1/4 évre 420, 1/2 évre 820, 1 évre 1600 lej

XXXIII. évt. 128. szám

Szombat, 1927. június 11

Új kormányválság előtt?

A nemzetieket állítólag ki akarják tessékelní a kormányból — Ki vezeti le a választásokat
Tatarescu miniszter nyilatkozata — Az udvariatián liberális párt

Goldis szerzácións nyilatkozata a Brassói Lapoknak
a kormányválságról, a konkordátumról, a felekezeti törvényről, a 3 milliárdos panamáról
és a diktatúráról

**Szombat éjszaka ágyukból verték fel az embereket
és úgy osztották szét a közpénzeket**

Dagad a 3000 milliós panama

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az események gyors iramban kergetik egymást. Alig két napja van uralmon Stirbey herceg kormánya, a fáma máris újabb válságról beszél. Ennek a válságnak az oka a jólétesültek szerint a nemzeti-parasztpártnak és a liberális pártnak az a tegnapi elhatározása lenne, hogy a jelenlegi kormányt alkotó pártok nem közös, hanem külön listával indulnak a küzdelemben.

A politikai befentesek szerint ezek a külön listák nem jelentenek egyebet, mint azt, hogy a kormányalkotó pártok nem tudnak megegyezni. Ez pedig

egyértelmű a kormányválsággal.

Hír szerint ez a válság máris akut és a kormány átszervezése négy-öt napon belül meg fog történni olyan módon, hogy a nemzeti-parasztpárt képviselőit kikapcsolják a kabinetből, amelyben döntő többséget a liberálisok nyerne. A pártokivüliek közül csak Argetofanu és Stelian Popescu, a két titkos liberális, valamint a Bratianuék által affiliált Lupu maradnának bent az új alakulatban.

Még távolról sem lehet tudni azt, hogy mennyi az igazság ebben a kombinációban, ellenben tényként lehet leszögezni, hogy nem mozog a haraszt, ha nem fúj a szél. Legalább is egészen valószínűtlennek látszik az, hogy a liberálisok a választások során szabad és tisztá erőpróba merészkednének a nemzeti-parasztpárttal, amelynek szavazótömege

mellett eltörpül a Bratianuék híveinek kicsiny csoportja. Hiszen ebben az esetben a liberális párt ennek az egész kormányváltozásnak a gyümölcseit a nemzeti-parasztpárt részére kotorná ki, — ilyenmő naív nagylelkűség pedig még egy nyugateurópai párttól sem tétélezhető fel.

Meg van tehát a lenetősége annak, hogy miután Bratianunak sikerült valószínűleg vég érvényesen lönkretenni Averescut, most egy csapással két legyet akar ütni, s ezúttal Maniuékra kerül a sor. A feleletet megadják majd a legközelebbi órák.

Két nyilatkozat

Egyébként tegnap pártjuknak ülésén egy Bratianu Jonel, mint Maniu igen nagyjelentőségű nyilatkozatokat tettek. Bratianu beszédének lényege az volt, hogy a liberális párt mindenkor és minden körülmények között az ország igazi érdekeit tartotta szem előtt. A legutóbbi időben bizonyos személyek furcsa ténykedéseikkel olyan nyugtalan és féltelmes atmoszférát teremtettek, ami nem felelt meg az ország érdekeinek. Eppen ezért a liberálisoknak kötelességük volt, hogy a mennyiben az ő erejükön állott, véget vessenek ennek a bizonytalanságnak és fenyegető következményeknek. Ilyen előzmények után következett be a mai helyzet.

Ebben a beszédében tehát Bratianu Jonel nyíltan megmondja,

hogy Averescut és kormányát ő bukatta meg.

Ezután a liberális vezér a küszöbön álló választások kérdésére tért át és kijelentette, hogy az ország fogja kimondani a döntő szót. Le kell azonban szögezni, hogy az országnak egységes kormánya van szüksége, olyan kormánya, mely egy feltétlenül biztos politikai szervezettel rendelkezik, amelyet az állam szolgálatába fog állíthatni.

Bratianu tehát mai beszédében már nyíltan elveti a nemzeti kormány gondolatát és így elvileg igazolja Averescu tábornok állásfoglalását. E nyilatkozat után kétségtelen az, hogy a választások után pártkormány következnek, mely a dolog természeténél fogva vagy a liberálisokból, vagy a nemzeti-parasztpártiakból fog rekrutálódni. A többi kisebb pártok ugyanis, mint amilyenek Lupu, Jorga, vagy éppen Cuza pártjai, híveiknek minimális számánál fogva szóba sem jöhetnek.

A második fontos nyilatkozatot Maniu tette, aki személyesen nyitotta meg a nemzeti-parasztpárt végrehajtó bizottságának ülését. Ennek a nyilatkozatnak lényege az, hogy a párt feltétlenül önálló listával megy a küzdelemben és pártközi megegyezésre nem hajlandó.

Nyilatkoznak a liberális korifeusok

Mialatt a liberális pártban a tanácskozás folyik, a sajtó munkatársai nem kevés tapintatlansággal belopóznak a klub nagytermébe és expressz-interjúkat vesznek a beszédesebb bratianista korifeusoktól. A kisebbségi újságírók Tatarescu volt kisebbségi minisztert állják körül, aki élénken tiltakozik a megrohanás ellen.

— Kérem, uraim, ilyen kialakulatlan helyzetben teljesen lehetetlen érdemben nyilatkozni...

— Csupán egy kérdés, Miniszter ur: a jelenlegi körülmények között mi a liberális párt álláspontja a kisebbségekkel szemben?

— A mi álláspontunk már régóta ismeretes és most sem szenved változást.

— A választási küzdelmet a kisebbségekkel karöltve képzelik el?

— Erre a kérdésre nem válaszolhatok mást, minthogy éppen egy félórával ezelőtt mondotta a pártunk vezérlőbizottsága, hogy teljesen önálló listával megyünk a küzdelemben.

— Ez a felelet azt jeleníti, hogy a liberális párt nem óhajt választási megegyezést a kisebbségekkel.

— Ezt nem mondom és nem is mondhatom, mert még nincsen idevonatkozólag végleges elhatározásunk. Csak azt ismétlem,

GAZDASÁGI HŐMÉRŐ

A lej mára hanyatlott.

Száz lej Zürichben
3.11 svájci frank.

100 lej 0.605 dollár	1 dollár	166 2/3 lej
100 lej 2.6 shilling	1 angol font	825 lej
100 lej 3.43 pengő	1 pengő	29.65 lej
100 lej 2.53 aranyárka	1 aranka	40.28 lej
100 lej 20.30 cseh kor.	1 cseh korona	5.03 lej

1 svájci frank 32.70 lej

Terménypiac:

Braila: Az árpában nincs kereslet. A buza-export elhanyagolva, csak a belföldi szükségletre keresik. A tengeri gyenge Brailában és Beszarábiában. Ara vagononként 43.000 Lei.

Liverpool: Buza tartott. Július 11 1/2, július 11, októberi 10 5/8.

Chicago: Buza tartott. Július 14 3/8, szeptemberi 14 1/8, decemberben nincs kereslet.

Budapesti terménypiac:

Lanyha. Buza 34.70-34.90, rozs 30.75-31, zab 26.50, takarmányárpa 26.20-26.40, tengeri 22.80-23.10 pengő.

A hirdetés a társadalmi

önsegély megnyilatkozása. Nem az számít a nemzetgazdaságban, amit a kormány csinál, hanem az, amit a dolgozók végeznek. **A hirdetés a munka, a termelés a forgalom jele.** A reklám a kereskedelmi szellem megnyilvánulása és ezért igaz az, hogy a kereskedő ott kezdődik, a hol a hirdetés. Hirdessen és új eredményekre számíthat. Hirdessen a Brassói Lapokban, mert **utja csak a Brassói Lapokon át vezet az igazi, megbízható, állandó vevőkörhöz.**

hetem, hogy önálló listával megyünk a választásba.

— S vajjon milyen eredményeket várnak ettől az önálló listától?

— Természetesen a legjobb eredmények töltene el bennünket.

Ebben a pillanatban egy ismert erdélyi politikus odalép a miniszterhez és a következőket mondja neki:

— Hogy őszinte legyek, a liberális párt Erdélyben nem várhat különösebb eredményeket, különösen akkor nem, ha a választási harc teljesen független, nyílt lesz. Erdély a nemzetipárt talaja.

Tatarescu csak a kezével legyint, nyilvánvaló, hogy ellenkező véleményen van.

A rideg Vintila és a hideg Duca

Bratianu Vintila a terem egyik sarkában párthívei körében áll és hangosan vitatkozik. Alig tudjuk megközelíteni, de végül kiemeljük a csoportosulásból.

— Legyen szíves elnök ur nyilatkozni arról, hogy miképpen alakul most a kisebbségek és a liberális párt viszonya?

— Kérem, most nincsen nyilatkozatnak helye.

Majd egy ingerült pillantással végignév bennünket és ridegen mondja:

— Az urak tudhatnák, hogy egy helyre, ahol belső tanácskozások folynak, nem illik bejönni.

— Természetesen tudjuk, éppen úgy, mint azt, hogy újságírói viszonylatban az illik és nem illik kérdése fogalomváltozást szenved.

S hogy ezt az álláspontunkat gyakorlatilag is leszögezzük, odaszegődünk Duca volt külügyminiszter mellé, aki Dragos volt szatmári prefektussal tárgyal. A következő pillanatban Vintila is mellénk lép:

— Nézd, ezek a kisebbségi újságírók most akarnak veled tárgyalni...

Duca felénk sem fordul, csak egy hideg megjegyzést kockáztat:

— Az urak tudják, hogy most nem a sajtóval, hanem a vezetőinkkel tárgyalunk.

S a következő pillanatban a fülünkhöz hajol a háznagy, aki figyelmeztet bennünket, hogy a nagy Bratianu öhajítását még az újságírói tubuzgalomnak sem lehet megörömi.

Az udvarias nemzetiek

Ezzel szemben a nemzeti-parasztpárt helyiségében a legudvariasabban fogadják a kisebbségi sajtó munkásait. Pedig itten sincsen kisebb láz, mint a liberálisoknál, sőt talán nagyobb, mert a végrehajtó bizottság már a jelöléséknél tart. Az előszobákat elözoñlik a reménykedők, akik lesik, hogy fel kerülnek-e a listákra, avagy sem.

Egy órákor felfüggesztik az ülést és Maniu elhagyja a tanácsstermet.

— Elnök ur, legyen szíves valamit az erdélyi sajtó részére...

Maniu mosolyog.

— Sajnos, még nincsen semmiféle végleges... Egyébként Erdélynek mindent! Akar nek szabadságot?... Akarnak jogosságot?

Hiába, választások idején nagy az adakozó kedv. A pártvezérek még azt is szétosztogatnak, ami nekik is hiányzik.

Egyébként a délutáni órákban a nemzeti-parasztpártban elterjedt Bratianu Jonel azon kijelentésének híre, hogy a liberális párt minden körülmények között hatalomra fog jutni. Ez a nyilatkozat Maniueknál meg lehetőségen nagy izgalmat vált ki.

A hárommilliárdos panama

Egyébként a bukaresti sajtó ma folytatja annak a hárommilliárdos panamának a leleplezését, amelyről tegnapi számunkban mi is részletesen megemlékeztünk. Különösen a

Lupta támad élesen, amely leszögezi, hogy a közpénzek eltüntetésében Goga volt a legnagyobb művész. A Lupta szerint a volt belügyminiszter szombaton este, tehát amikor a kormány már megbukott, kiereszkedett a pénzügyminisztériumtól egy rendeletet, mely felhatalmazta arra, hogy 13 millió ugynevezett közpénzt vegyen fel. Vasárnap reggel ebből a 13 millióból már egyetlen fillért sem találtak a belügyminisztérium kasszájában, az iratok között pedig nyoma sincs annak, hogy hová került a pénz.

Egyébként a belügyminisztérium a szóbanforgó három milliárdból 250 milliót kapott s ezt az összeget be is inkasszálta az utolsó bantig. A kiutalás szerint 200 milliót a községek és megyék költségvetésének kiegyensúlyozására kellett volna fordítani. A negyedmilliárd lej eltűnt, anélkül azonban, hogy abból bármiféle „egyensúlyozás” történt volna.

A Lupta ezenkívül is sok visszaéléssel vádolja meg Gogát. A lap első oldalán leközöl egy gyűjtőívet, amely bizonyítja, hogy Goga egyik könyvét, amelynek bolti ára 100 lej, darabonként ezer lejes áron erőszakolták rá a „hívekre”. Nem érdektelen, hogy a naiv vásárlók nevei között magyar képviselők is előfordulnak.

Egyébként a panamának egyre hihetőbb részletei kerülnek napvilágra. Így például a pénzügyminisztérium az utolsó napokban 20 millió lejt utalt ki az Indreptareának, a néppárt hivatalos lapjának, azon a címen, hogy a nyomdának bethatározásokra van szüksége.

Hogy ment szét a pénz?

Bukarestben már valóságos szállóige lett ez a bizonyos kifejezés: Az a bizonyos szombat-éjjel. Ugyanis ez az éjszaka, a bukás éjszakája volt az, amelyen a régi kormány szétosztogatta a közpénzeket.

Hogy miképpen történt ez a szétosztás, arra jellemző az Averescu-kormány egyik vezérigazgatójának előadása, aki a szombat éjszakáról a következőket mondja el:

— Szombaton este hat órákor bejött

hozzám a miniszterem, és rendkívül izgatott hangon a következőket mondotta:

— Rendelem van Averescu tábornoktól, hogy a költségvetési feleslegből a mi minisztériumunknak kiutalt részt azonnal osszam szét híveink között.

— Az eljárásnak még az éjszaka meg kell történnie. Lássunk tehát hozzá a munkához.

— Ezek után küldöncöket menesztett a városba a párthívekhez, akik természetesen hamarosan behajoztak a minisztériumba. Az irodában van egy mappá, amely tele volt segélyt kérő kérvényekkel, amelyeket nem akartunk aprobalni, mert neveltségesek vagy lehetetlenek voltak.

— Azonban most, a parancs értelmében, valamennyit engedélyeztük és kifizettük. Vettük a kérvényeket és egymásután aprobaltuk őket, sőt sokkal nagyobb összegeket osztottunk szét, mint amit maguk a felek kértek. Sokan még álmukban sem remélhették, hogy ekkora pénzeket fognak kapni.

— Ilyenképpen vasárnap reggelig sikerült végrehajtunk a parancsot. Sokan kész pénzt kaptak, sokan pedig kiutalványozást.

Eddig a vezérigazgató előadása, amelynél fantasztikusabbat még nem igen termelt a világ panamakronikája.

Ujabb botrány van kitörőben

A közpénzek ügyétől eltekintve Bukarest most egy másik ügy is foglalkoztatja: az olasz szállítások kérdése, melynek hátterében állítólag szintén botrányos dolgok húzódnak meg. Hírek szerint a kormány bukásával teljesen illuzórius lett az olasz-román kereskedelmi szerződés kérdése is, mely most hamarjában nem is fog létrejönni. A liberálisok ugyanis régóta ellene voltak úgy, poñtként, mint kereskedelmi vonatkozásban annak az italo-francia orientációnak, amit Averescuék csináltak és elhelyett a tiszta francia orientáció hívei. Innen az is, hogy Cesar Popescu, a római delegáció vezetője, tegnap visszatért Romániába.

Goldis László nyilatkozata a Brassói Lapoknak

Ma délután Goldis László volt kultuszminiszter, az Averescu-kormány egyik legmarkánsabb és legegényibb figurája, unokaöccsének, Savu képviselőnek lakásán fogadta bukaresti munkatársunkat. A látogatás folyamán rendkívül érdekes, hosszú beszélgetés zajlott le, mely két szempontból is megkülönböztetett figyelmet érdemel: az első, hogy Goldis állott az egész megbukott kormányban a kisebbségi problémákkal a legszorosabb (és megjegyezhetjük: legridegebb) vonatkozásban a második ok pedig, hogy abban a panamavihaiban, melynek középpontjában egyelőre Goga áll, eddig még Goldisnak is a megostromolt szerepe jutott.

Alábbiakban igyekeztünk szó szerint közölni azt a csaknem történelmi ízű párbeszédet, mely munkatársunk és a volt miniszter között folyt le.

„A király akarata szent”...

— Milyen álláspontot foglal e kegyelmes ur a kormányváltással kapcsolatban előállott általános politikai helyzettel szemben?

— En csak azt mondhatom, hogy a királynak abszolút joga a kormányoknak menesztése, és kinevezése. A felségnek ez a jogát mindenkinnek tisztelnie kell, s én a magam részéről hódolattal hajlok meg a legmagasabb elhatározás előtt, mely a kormányváltással csak az ország érdekeinek vélt használatát, Am engem illet, én nem politikai okokból sajnálom, hogy ilyen kevés ideig lehetett részem a kormányzásban, hanem azért, mert sok olyan probléma maradt megoldatlanul hátra, melyeknek elintézése nézetem szerint az ország javára válhatott volna. Nyugodt lélekkel távoزم azért, mert 14 hónapi kormányzám alatt úgy vallásügyi, mint szépművészeti téren sok dolgot intéztem el. Rómába való utazásom előtt össze is foglaltam miniszteri tevékenységemet, és egy nyilatkozat formájában az Univerzál. Illetoleg a Rampa című lapban nyilvánosságra is hoztam. Ezért feleslegesnek tartom, hogy újabb felsorolásokat adjak.

A konkordátum kérdése

— A kormányváltás mennyiben befolyásolja a konkordátum régóta vajdó ügyét?

— A konkordátum kérdését Romában én

már teljesen tisztázom. A kormány és a Szentzsák álláspontja között tökéletes harmóniát hoztam létre. Nem hiszem, hogy újabb tárgyalásokra szükség volna ezzel az ügyvel kapcsolatban, mert én a létesített megállapodásokról jelentést tettem az előbbi kormánynak és az új kormány az aktáknak a hirtokában van. Egyéb nyilatkozatot ebben az ügyben nem tehetek, mert az új kormány tevékenységét nem akarom befolyásolni. Egyébként a jelenlegi kormánynak jogában áll ezt a kérdést úgy elintézni, ahogy jónak látja ennek az elintézésnek nem akarok előre vágni. Azt hiszem azonban, hogy az általam elért eredményekkel úgy a román káth. egyház, mint a román állam teljesen meg lesz elégedve, mert a megállapodások során figyelmeztettük mindkét fél kivánságait és érdekeit s a jogszerűek a konkordátumban teljesedésbe is mennek.

— A konkordátum részleteiről nem nyilatkozhatom, mert a természetes diákréció kötelez.

— Miniszter ur mikor szándékozik aláírni az egyezményt?

— Erre a kérdésre sem felelhetek, mert ez tulságosan a dolog lényegébe vágna. Aláírást én vagyok, akinek első sorban az ország javát kell szem előtt tartani. Erről a szempontból sohasem feledkezhetek meg.

A felekezeti törvény

— Miniszter ur a konkordátummal kapcsolatban a felekezeti törvényt is előkészítette...

— A különböző felekezetek közötti viszonyról, valamint ezen felekezetek és az állam közötti kapcsolatokról már az előbbi liberális kormány egy tervezetét hagyott hátra, mely annak idején keresztülment a szenátus bizottságain, és közel volt a lejártaához. A kormányváltás következtében a törvénytervezet azonban csak tervezet maradt. En egy alkalommal már kijelentettem volt, hogy a liberális kormánynak ezt a javaslatát a magamévá teszem és kevés változtatással kész voltam azt a parlament múlt őtérszakában előterjeszteni. Egyéb fontos törvények azonban megakadályozták ennek tárgyalását és megszavazását. Ugy terveztem, hogy a javaslat az őszi ülésszak alatt kerül a parlament elé. Természetesen ez most már szin-

Minden előfizetőnek joga van
havonként egy tíz-szavas

INGYEN APRÓHIRDETÉSRE
a „BRASSÓI LAPOK”-ban.

Feltételeket lásd az „Apróhirdetések” rovat elején.

tén a jövő kormány problémái között fog szerepelni.

— Nagy vita volt arról, hogy előbb felekezeti törvényt kell-e megszavazni, vagy pedig a konkordátumot megkötöni? Miniszter urnak mi volt a szándéka?

— Ebben a kérdésben még nem döntöttem, mert Averescu tábornok nem fejtette ki még szempontjait.

— A konkordátum ügyében a főállások állítólag titokzatos szerepet játszottak Románban acélból, hogy az egyezmény ne irasson alá... Mit tud kegyelmes ur erről?

— Lehet, hogy így volt, de akkor olyan ügyesen csúszta, hogy én nem vehettem észre.

A Magyar Párt és a néppárt

— Miniszter ur véleménye szerint a kormányváltás következményeképpen hogyan alakul a kisebbségek és a néppárt viszonya?

— En azt hiszem, hogy a néppárt és a kisebbségek között továbbra is fenn fog maradni a jóviszony. A néppárt és kormánya mindenkor teljes jóhiszeműséggel igyekezik megadni azt a kisebbségeknek, amit kormányrajukra alkalmával kifizetnie kellett. Hogy egyik vagy másik kérdés még nem jutott megoldásra, annak csak az idő rövidsége az oka. Azt hiszem, hogy a nemzeti és felekezeti kisebbségek egyik pártjánál sem fogják megtalálni azt a tárgyilagos és barátságos felfogást, amelyet ebben az ügyben a néppárt magáévá tett.

— Egyébként a néppárt nem fog licitálni a nemzeti kérdésben, de tudatában a maga programjának, reméli, hogy a közeli választásokon a nemzeti és felekezeti kisebbségek részéről ugyanabban a támogatásban fog részesülni, mint a múlt évi választások alkalmával.

— Folyik-e a Magyar Párt és a néppárt között új tárgyalás?

— Erről nincsen tudomásom.

A 3000 millió kérdéséről nyilatkozik Goldis

— A magyar sajtó a kormányváltást nem fogadta olyan temperamentumosan, mint a román sajtó, hanem igyekezett tárgyilagos lenni. Eppen ezért bátorodom a következő kérdést feltenni: Mi az igazság a lapok által szellőztetett panamában, a nagy pénz-esőben különös tekintettel a kuluszminisztériumra?

— Erre a kérdésre szinte nehéz felelni. Végre is, a minisztériumok aktái és számlái nem titkosak. Nagy szíveséget tennék nekem Lapedatu miniszter ur, ha a nyilvánosság előtt közölné azt a listát, hogy a volt miniszter a költségvetési többletet miként osztotta el. Tény az, hogy az én minisztériumomnak 20 millió lejt bocsátottak rendelkezésére. Ebből három milliót a bacăui városi színház építkezésére adtam, a többi 17 milliót egyházi és szépművészeti célokra osztottam fel. Különösen új templomok részére adtam relatíve sokat, de így is csak a szűk szükséglet kis részét tudtam fedezni. Szépművészeti célokra az összegnek több mint felét fordítottam. Ezen tétel között szerepel az Astráti jogosan megillető segély is, mely az egyesület kulturális céljaira lesz fordítva. Ezenkívül az Astra bukaresti fiókját is támogatam, mert szükségesnek láttam, hogy az egyesület a fővárosban is rendelkezzen központtal. Ide is adtam 500 ezer lejt. Ezenkívül az aradi fióknak is juttattam segélyt. Azt hiszem, nem lesz olyan polgár, aki kifogásná azt az óhajomat, hogy a régi erdélyi közművelődési egyesület nagyobb anyagi erőkhöz akarom juttatni. Igenis, kérem a kultuszminiszter urat, közölje a nyilvánossággal a folyósított összegek jegyzékét. Különben is szokás, hogy a távozó kormány szétosztja tartalékait. Mint jellemző esetet említem fel, hogy az előttem hivatalban levő

miniszter ur, aki most utódom is leti, múlt évi távozása alkalmával

az utolsó hetekben 40 millió lejt osztott szét különböző célokra,

ugy hogy a kasszában egyetlen fillért sem találtam.

— Miért hagytam volna én meg a költségvetési felesleget? Végre is, ez az összeg előbb vagy utóbb, így vagy úgy mindenképpen szétosztásra kerül. E szétosztásnál pedig az én szempontjaimat akartam érvényesíteni. Odaadtam, ahova én szerintem dukált. Egyébként az Astra főnöke vagyok, érthető, ha ennek az egyesületnek juttattam. Más is adott volna, legfeljebb nem ennyit.

Per a kormány ellen

Goldis elgondolkozik, majd halkán megszólal:

— De azzal nem mertek megvárni, hogy magamnak vettem fel...

— A Lupta tegnap személyében vádolta meg a miniszter urat...

— O, ez csak olyan orvítamadás volt. A mondat úgy volt megfogalmazva, hogy az olvasó azt érthesse belőle, hogy én a másfél millió lejt magamnak tartottam ki, de viszont perelni se lehessen érte...

— A kormány lefilitotta a kiutalt összegek kifizetését.

— Jogtalan lefilitás, melyért perelni lehet a kincstárt. Mi, mint aktív miniszterek, jogosan utálhattunk ki pénzeket.

Öt-hat képviselő is elég

— Milyen kilátásokkal indul a néppárt a választásokba?

— Részt veszünk a küzdelmekben. Természetesen a lemondott kormányoknak sehol sincs rózsás helyzete. Végre is, nem lehet minden óhajt kielégíteni a régi szokás, hogy ilyenkor minden felelősséget a lemondottak nyakába akasztanak. Tehát rózsás reményeink nincsenek. De az úgy sem számít, hogy hány képviselőnk lesz. A liberálisok 1922-ben 10 képviselővel jutottak kormányra, s mégis az ország legerősebb pártjának vallják magukat. Minkünk 5-6 képviselő is elég lesz, mert nem a mennyiség számít, hanem a minőség, az anyag, az emberek. Nem a képviselők számától, hanem a kvalitástól függ minden párt nagysága.

— Még egy kérdés: a diktatúra!

— Feleletem rövid: teljesen légből kapott, gyalázatos rágalom, melyel ellenségeink a krízis előidézését akarják igazolni. En ismerem a kormány ténykedéseit s kijelenthetem, hogy a vádból egy szó sem igaz.

Goldis feláll és izgatottan lépked. Ugy haragszik, mint egy temperamentumos fiatal ember.

Udváricsan elkészönök.

Chamberlainnek szombaton kezdik meg európai repülőkörutjukat

Byrd is készül az óceán átrepülésére

BERLIN. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az óceán átrepülő, Chamberlain és Levine, az eddigi tervek szerint szombaton indulnak Berlinből európai körutjukra. Sorra veszik az egyes európai városokat, Páris, Bécs, Budapest, s ennek a kontinentális körutazásnak célja az, hogy tanulmányozza az európai kereskedelmi repülést. Minthogy az utasszállító repülés tekintetében Németország vezet, ezt tanulmányozza először. Az európai ut négy-öt hétig fog tartani.

Amikor a repülők megérkeztek Berlinbe, s az amerikai követségre vitték őket, a követség díszőrsége fegyverben állott, megszólalt a kürt, pergett a dob, mely tisztesség csak az uralkodóknak és a fejedelmeknek jár ki. Hindenburg fogadta őket, s hangoztatta, hogy ez a repülés Németország szempontjából azért fontos, mert Amerikával a régi barátságot összekovácsolja.

Newyorkból százezer dollárt ajánlottak fel Chamberlaineknek, ha a légi utat visszafelé is sikerrel megteszik.

Budapest székesfőváros hosszabb angol

nyelvű üdvözlő táviratot küldött Chamberlainnek repülőbravurjáért, egyben meghívja, hogy Budapestet is látogassa meg. Egyidejűleg a budapesti amerikai követség is táviratozott Chamberlainnek, s támogatta a főváros meghívását.

Az Egyesült Államok kormánya vizsgálatot indított Hampstead postamestere ellen, aki lebélyegezte annak a kétszázötven levélnek bélyegeit, amelyeket Levine vitt magával Európába. A rendelet indokolása kijelenti, hogy Levinének nincs joga postát szállítani. A bélyeggyűjtők szerint Levine leveleinek lebélyezett bélyegei darabonként ötven dollárt érnek.

Byrd utrakészül

Newyorki jelentés szerint Byrd is nagyban készül az óceán átrepülésére. Naponként vizsgálja hárommotoros egyfedélű fockergépét, de csak Lindberg visszatérése után indul el. Byrd egy pilótát és egy szerelőt visz magával. Európai útjának végcélja minden valószínűség szerint Róma.

Egy örült rémtette a csernoviczi rendőrfogdában

Agyonütötte a fogolytársát, egy rendőrt pedig halálosan megsebesített

CSERNOVICZ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az elmúlt éjszaka a csernoviczi rendőrprefektúrán borzalmas drama játszódott le. Egy örült ember megölt egy foglyot, aki vele egyazon cellában lakott, azután pedig súlyosan megsebesített egy rendőrt, aki megakartta őt kötni. A dráma a következőképpen folyt le:

Még június elsején beszámoltak a rendőrprefektúrára egy Lucaci Alexandru nevű egyént, Bertinesti község lakosát. Lucacin az elmúlt tünetei mutatkoztak, s addig is, míg az elmeegógyintézetben lett volna elhelyezhető, a prefektúrán őrizték. Egy ideig a többi foglyokkal egy cellában lakott, mert tegnapig nagyon nyugodtan viselkedett.

Tegnap délután verekedést kezdett lakótársaival, mire a rendőrök külön cellába zárták. Itt néhány órán át nagyon csendesen viselkedett újból, úgy, hogy a rendőrök egy másik foglyot tettek melléje, Nicolae Uesciucot.

Az éjszaka folyamán aztán rettenetes események játszódtak le a cellában. Lucacin kitört az örület, emberfeletti erővel letörte

az egyik vaságnak a lábát, s azzal teljes erejéből ütlegelni kezdte cellatársát. Uesciuc az ütések nyomán elvesztette eszméletét.

Zaharicuc szolgálatot teljesítő rendőrfelügyelő lett a cellából kihatólók pokoli zajára, s az ajtónyíláson keresztül látta, hogy az egyik fogoly vértócsában fekszik a földön, míg az örült Lucaci egy vashattal a kezében jár fel és alá a cellában. A rendőrfelügyelő egyik másikat hívott segítségül, kettesben kinyitották az ajtót, hogy eltávolítsák onnan a sebesült foglyot.

Soholcuc a segítségre jött rendőrfelügyelőt, belépett a cellába, s ebben a pillanatban az örült a vashattal őt is megtámadta, s ütést mért a fejére. A rendőrfelügyelő eszméletlenül esett össze. A másik rendőrfelügyelő látva a veszedelmes helyzetet, az örültre zárta az ajtót, s mintegy tíz rendőrfelügyelőt hívott még segítségül, akiknek elkeseredett harc után sikerült megkötözní Lucacit, akit most igazán beszállították a megerőltetésbe. A sebesülteket sietve kórházba szállították, azonban Uesciuc Nicolae utközben kiszervenedett. A rendőrfelügyelő állapota súlyos.

Képviselőket keresünk

Brassó és környékbeli vármegyék részére. Konzum cikkekűl lerakatot is vállalunk „TRANSPAL” kereskedelmi vállalat.

BRASOV, Căsuța postală 70.

Az év első harmadában 550 millió lej deficitje volt a CFR-nek

A bukaresti sajtó revíziót követel

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A ma reggeli bukaresti lapok hatalmas cikkeket közölnek az államvasutaknál folyó gazdálkodásról. A lapok leszögezik, hogy a felemelt vasúti tarifa teljesen tönkretette a fa és petrolkereskedelmet; a szállítási program lecsökkent, s az új tarifa a remélt haszon helyett súlyos károkat okozott. A folyó év első harmadában a CFR-nek összesen 550 millió lej deficitje volt, amely

hónapok szerint a következőképpen oszlik el; januárban 62 millió, februárban 103 millió, márciusban 177 millió, áprilisban pedig 202 millió. A deficit tehát hónapról-hónapra emelkedő tendenciát mutat, ami kétségtelen bizonyítéka az állandóan romló viszonyoknak.

A bukaresti lapok most erőlyes revíziót követelnek a CFR. ügyviteléről.

Glosszák az MM által írt volt felvidéki cikkekhez

Miután »M. M.« tudósító ur megtette kötelességét, végigvezetett bennünket testvéreink között, bemutatva életüket, szomorúan jó és balsorsukat, engedje meg Szerkesztő ur, hadd szóljon valaki olyan is a dologhoz, aki felvidéki, aki lapjának esztendőket óta szorgalmas olvasója, s akinek szívével szorosan össze van forrva a felvidék sorsa. A megírt cikkek tartalma, jobban mondva a felvidék helyzete e sorok írójánál nem ismeretlen fogalom, testvéreim, rokonaim siránkozó leveleikben írták meg nem egyszer szomorú, sőt néha kétségbeesztő helyzetüket, mindannak ellenére örömmel és sajnos, bánnattal vegyítve olvastam »M. M.« tudósító ur sorait. Nehány megjegyzést szeretnék tenni hozzájuk, melyek legkevésbé sem vonnak le a sorok értékéből, sőt kiegészíteni akarják azokat. Először a régi helyzetet szeretném megvilágítani pár sorral. Mint aféle lateiner ember oly családból származom, mely iparossággal kereste ősidők óta kenyerét, amely család rokonságban állott ősrégi magyar, (Hunyady-Thuróczy-Kányi) majd zipcer német családokkal is. Tudta magáról hogy tót, de mindig olyan magyar érzésűnek tartotta magát, hogy ez a dolog soha vita tárgyát nem csak náluk, de a legtöbb felvidékinél nem képezte.

— A szabadságharcok alatt soha a némettel, osztrákkal szóba sem álltak, még később unokáinknak meséltek egy-egy renegátról, hanem a szabadság zászlaja alá állottak valamennyi szabadságért harcolóval. Még azt se lehetne mondani, hogy vallásos fanatizmus vezette őket, mert voltak köztük egy katolikusok, mint evangélikusok. 48-ban nem egy áldozta életét, első felhívásra Kossuth zászlója alá állottak, azt tartván, hogy az ezeréves magyar haza sorsa az ő sorsuk is. Nem egy öreget, ismerem gyermekkoromban, kinek ajkairól lelkesedéssel hallgattam a 48-as dicső eseményeket ékes szlovák-tót nyelven, magyar menében, magyar csizmában, magyar kucsmában, pedig a néhány magyar vezényszón kívül majdnem semmit sem tudott magyarul. Ha összejöttek régi bajtársakkal, nem egyszer hallottam őket »latinul« beszélni, pedig egyszerű iparos emberek voltak, de a piarista atyáknál 2—4, sőt 6 gimn. osztályt végeztek. S ha ezeknek azt merie volna valaki mondani, hogy ő nem magyar, talán verekedni képesek lettek volna. Csodálatosan szép kialakulása az ezeréves egymásrautaltságnak, harmonikus együttérzésnek és a bajtársi szeretetnek. Innen származott az a felvidéki közmondás, hogy »nem is jó magyar az, a kiben tót vér nincsen.« Elcélodtunk, tréfálkoztunk a Szvátópluk származás felett, de a hogy Blachbarth ur nagyon helyesen jegyzi meg, s a tapasztalat is ezt bizonyítja: nem az erőszakos magyarosítás által lettünk magyarokká, hanem őseinktől örökölt tradíciókból kifolyólag, s a magyarság lényéből kisugár-

zó varázserő nyert meg érzelmileg bennünket, akik még gyermekkorunkban akárcsak apáink, nagyapáink legteljebb a köszöntés tudományáig vittük. Mikor pedig azokba lettünk, meg tudtuk érteni a magyar kultúra vonzó erejét, s eszünkkel is dolgozván, az esetleges hibákat kikerülve az átvett nemes és értékes erényeket igyekeztünk gyarapítani.

Pillantsunk még egyet a felvidékre, s annak jelenlegi uraira a csehre. Vezérükről Massarykról elfogultság nélkül elmondott »M. M.« mindent amit lehetett. Tehetség, kedvesség dolgában mint államfő majdnem egyedül áll, Tudós, de kevésbé politikus. Legnagyobb hibája, amiről maga sem tehet; öreg kora. Innen az erőly hiánya. Há, illetőleg az egész csehszlovák kormányzásra ha nem is egészen úgy, mint Jugoszláviában, illel Pasicsnak a mondása, amely szerint sok a kis Pasics, akik a nagy Pasicsnak nem akar nak engedelmeskedni. Bár a bürokrácia és a szoldateszka bruszka modorával érvényt igyekszik szerezni a törvény betűjének, de a szellem betartása, az igazi régi törvényisztelet nincs meg többé. Osszeállította a népet egy országba, de amikor egy nemzeti alamba akarta volna szaporítani, magyarán beletört a bicskájá. Ahogy Koriáth a Ruszinszko vezére mondotta, »ránk akarta oktrojálni kulturáját, mely se testünknek, se lelkünknek nem kell.« Bizonyos kommandószóra állította össze az ország polgárait, de nem számított az érzelmekre. Ahogy Németországnak legkevésbé kedvelt népe erőszakos volta miatt a porosz, akként nevezhető a cseh is a szlávok poroszának, meg ott is a rosszának. Szemben udvarias, de hát mögött erőszakos. Magára sokat tartó, de kulturája sziv nélkül, üres. Erzékeny a végtelenségig, s egy vélt sértés alapján is kész ebben a pillanatban bosszút állni, másik pillanatban egy kis hízegésre a legnagyobb jókkel is elhalmozni, úgy, hogy az ember sohasem tudja, hányadán van velük. Így tanultam ismerni intelligenciájukat, népéről bár csak annyit tudok, hogy szorgalmas, törekvő iparos és földmives.

Ily és hasonló természete miatt ahogy mindenünnen hallom, kedvelt nem lesz soha. Ebbeli viselkedése adta volna Hlinka páternek szájába azt a mondását, hogy ami a magyaroknak 1000 éven át nem sikerült, az a cseheknek három év alatt sikerült: magyarbarátokká tenni a tótokat. Juriga vezér pedig nem kevésbé jellegzetes kifejezésre ragadtatta magát a parlamentben, tekintélyes lapok állítása szerint:

»Egy becsületes cseh volt, azt is a Moldva vizébe dobáltok.« (Nep. Szt. János.) Ezen kitérések ha nem is teljesen, de mégis megközelítőleg fedik a közfelfogást is, mellyel a cseheknek számolniuk kell különösen olyan államban, hol nem ők, hanem a kisebbségek vannak velük szemben többségben.

Mit hoz a jövő, nem tudjuk. Annyi tény, hogy Massaryk álmai nem valósultak meg. A több mint ezer évig szabadságot élvező kisebbségek nem adják be derekukat soha. A XX. században nem lehet már a népet vazallusokká tenni, annál kevésbé ott, hol a gyomor mint a legnagyobb világhatalom is beleszó. Ha üres, akkor korog, s úgy nevezik: nyomor. Már pedig 63 féle adó egymagában nem jólérről, hanem az utóbbiról zeng. A zsidó nép is szidta Mózes és Aront a pusztában, nem a pusztá miatt, de amiatt, hogy elvezette Egyiptomból a husos fizekak mellől. Az a szegény tót—ruthén sem

felejtí el soha, hogy akár mint drótos, akár mint ablakos, akár mint arató, nem Prága felől, s a nem Prága felé, de a nagy Alföld felé folydogáló Duna mentéről hozta haza évenként a téli nyugalmat megédesítő, szép fehér, aranykalászos buzából általa levágott, kicsépett, megörölt ropogós friss cipót. Egy felvidéki.

Bethlen István gróf miniszterelnök Bihar és Szolnok vármegyék diszpolgára lett

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ma délben az Egységes Pártban fényes ünnepségek között adták át Bethlen István gróf miniszterelnöknek Bihar és Szolnok vármegyék diszpolgári oklevelét. Bihar vármegye nevében Beöthy László titkos tanácsos, Szolnok vármegye képviselőben Almásy Imre gróf üdvözölte a miniszterelnököt.

Bethlen meghatva mondott köszönetet Válaszában kijelentette, hogy ő minden erejével a nemzet talpraállítására törekedett s tekintélyt akart szerezni külföldön a torradalom, a világháború és Trianon által tönkretett magyar nemzetnek. — Most már ott állunk — mondotta a miniszterelnök, — hogy a meggyógyult nemzet magasabb ideáljainak elérésére is alkalmassá vált. Sajnos, hogy nemzetközi téren még nincs meg az az egyenlőség, mely alapja lenne itt a becsületes eredménydus kulturális élet kifejlődésére. Amíg nem bírnak azzal az erős nemzetközi tekintéllyel, mely garanciája legyen azoknak a magyaroknak is, akik országon kívül laknak, addig a nemzet nem teljesítheti teljes mértékben hivatását. A diszoklevelet úgy veszem, mint buzdító felszólítást a kormányhoz, hogy jövőben is teljesítse kötelességét.

Az ünnepség után bankett volt, melyen az első pohárköszöntőt Horthy István, a kormányzó fivére mondta.

Franciaország diplomáciai uton szeretné elintézni a jugoszlávbán konfliktust

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Petit Parisien szerint az albán—jugoszláv konfliktus csak az esetben válhatna veszedelmessé, ha Olaszország elszánná magát arra, hogy Albánia védelmére fegyveresen beavatkozzék. A lap jelzi, hogy a francia kormánynak nincs igénye a népszövetség beavatkozására, nagyon szeretné a diplomáciai uton lehelne a bonyodalmat elintézni és közvetlen tárgyalást létrehozni. — Genfi távirat szerint a népszövetség főtitkarsága közli, hogy az albán kormány a népszövetség főtitkárához intézett jegyzékét eljuttatták a tanácsstagokhoz, ami megerősíti azt a felfogást, hogy Albánia táviratával nem akart felhívást intézni.

A marosvásárhelyi állami kereskedelmi iskola magyar szekciójának tanárai zavartalanul tovább taníthatnak

MAROSVASARHELY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Brassói Lapok már közölte, hogy múlt ősszel a marosvásárhelyi állami kereskedelmi iskola magyar szekciójának tanárai mert állítólag nem bírták jó az állam nyelvét, azt a felszólítást kapták, hogy vagy adják be nyugdíj iránti kérésüket, vagy járlyazzanak magyar nyelvű felekezeti iskolákhoz. Ezt az intézkedést a közoktatásiügyi miniszter akként módosította, hogy az eredeti rendelkezés megváltoztatását egy iskolai inspektorral teszi függővé, s kiküldötte a marosvásárhelyi állami magyar nyelvű fiú és leánykereskedelmi iskolába Pujor miniszteri vezérfelügyelőt, hogy vizsgálja felül a tanárok román nyelvű képzettségét. Pujor meghallgatta az előadásokat, s nemcsak elismerően nyilatkozott a tanárok román nyelvű oktatásáról, hanem jegyzőkönyvileg még meg is dicsőítte őket. Nehány tanárnak, akik gyengébben beszéltek románul, azt tanácsolta, hogy kérjék egy időre a regátba való áthelyezését, valamelyik középiskolába, a román nyelv minél tökéletesebb elsajátítása végett. E szerint a tanárok a kényszernyugdíjaztatásnak és a bizonytalan jövő esélyeinek fenyegető réméről egyelőre megmenekültek.

Az új nyári
Filc kalapok
olcsó árban
„WIENER CHIC“-nél
Kapu-utca 32.

Oroszország háborúra való provokálásnak tekinti a varsói merényletet

Ujabb gyilkosság Minszkben — Vojkovot az orosz monarchisták gyilkoltatták meg?

VARSO. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Vojkov, varsói szovjetkötvet meggyilkolása a világpolitikában újabb hullámokat vett fel. A varsói lapok ugyan elítélőleg nyilatkoznak a merényletről, a Glosz Pravda azt írja, hogy Vojkov épen a békés politikáért exponálta magát, megértve annak szükségességét, hogy Oroszország békés megegyezésre jusson szomszédjaival, főként Lengyelországgal. De izgalmat is keltett Varsóban a merénylet, mert abban az időben a szandeknak folytatását látják, amely a szovjet külföldi diplomatáin kíván bosszút állni. Pilsudszky és a kormány tagjai személyesen adták le névjegyeiket az orosz követségen a legmélyebb részvétüket kifejezve.

A meggyilkolt szovjetkötvetet ma, csütörtökön reggel szállították el Moszkvába. Különben Vojkov volt az, aki 1919-ben, mint a jekaterinburgi szovjetkormányzás elnöke aláírta a cári család kiirtásáról szóló parancsot. A kanadai kormány ezért nem adta meg annak idején beleegyezését kanadai követté való kinevezéséhez.

Ujabb merénylet Minszk mellett

Moszkvai jelentések szerint a minszki katonai kerület rendőrfőnöke, Oppanszki, a lengyel határnál egy lengyel tisztet kémkedés miatt letartóztatott. Utközben a fehér

gárda tisztjei megállították Oppanszkit, aki autójában magával vitte a lengyel tisztet s Oppanszkit és Sandrovics nevű sofőrjét legyilkolták, s a foglyot kiszabadították.

Politikai körök úgy vélik, hogy a varsói, a leningradi és a minszki merényletek összefüggésben vannak egymással.

Varsói jelentések szerint Vilmában számos házkutatás volt, de Varsóban is, főként az orosz emigránsoknál. A letartóztatottak között vannak az orosz monarchizmus vezérférfiai, mint például Nikolajevics orosz nagyherceg ottani képviselője is. Ugyátszik, hogy a lengyel kormány összefüggést keres Vojkov meggyilkolása és a monarchisták között. A lengyel választójegyzéket a szovjetnek csak a vizsgálat befejezése után küldik meg.

Moszkvai jelentések szerint a varsói merényletet provokálásnak minősítik, amely Oroszországot háborúba akarják rántani. A Pravda szerint a merénylet új szikra Európa puszkaporos hordójában, s

a gyilkosság a fenyegető háború előjele.

A gyilkosság emlékeztet Szerajevóra. A politikai körök igyekeznek a provokálásnak minden körülmények között kitérni.

Merénylet történt Pétervároft a kommunistapárt vitaestélyén

MOSZKVA. Leningrádból huszoros lecseszelt jelentették, hogy az ottani kommunistapárt vitaülésére behatolt két fiatalember, a kik két bombát dobtak a tanácskozára, azután elmenekültek. Üldözöbe vették őket, de a merénylet revolverlővésekkel válszoltak az üldözésre, végül is sikerült elme-

nekülniök. A bombaszilánkok huszonhat embert sebesítettek meg súlyosan, a kiömlő gáztól pedig számosan rosszul lettek. A sebesültek közül a kórházban sokan agonizálnak. Hivatalos jelentést a merényletről nem adtak ki.

Bratianu Jonel a kormányzat átvételére készül

A nemzeti-parasztpárt nem tér el az önálló listától — Barbu Stirbey lemondását szombatra várják — Sándor József a kisebbségi blokk megalkotásának híve

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Stirbey-kormány válsága ügyében tegnap este újabb tárgyalások indultak meg. Stirbey herceg miniszterelnök közbenjárt egy liberális, mint pedig a nemzeti parasztpártnál, hogy változtassák meg a külön választási listára vonatkozó határozatukat, s ennek a közbenjárásnak volt az eredménye az, hogy Bratianu Jonel tegnap este felkereste Maniu Gyulát, hogy felajánlja neki a választási kartell. Maniu Gyula Bratianu ajánlatára nem adott választ. A nemzeti parasztpártban azonban nagyon kartellelles a hangulat, s általában hangoztatják, hogy a párt részére erkölcsi lehetetlenség, hogy választási paktumokat csináljon. A nemzeti parasztpárt egyik vezetőpolitikusa ki is jelentette:

— Elvégre mi azért jöttünk, hogy megmentsük az országot, s semmiesetre sem azért, hogy a liberális pártot mentsük meg. Ma délelőttre egyébként a pártok magatartása miatt

a Stirbey-kormány válsága akuttá vált.

Ehhez hozzájárult az a körülmény is, hogy az eddig kinevezett prefektusok majdnem kivétel nélkül liberálisok. Stirbey miniszterelnök csak arra vár, hogy a nemzeti parasztpárt részéről az első panaszi emiatt elhangozzék,

azonnal beadja lemondását.

Politikai körökben ma már pozitívumként számolnak azzal a ténnyel, hogy

szombaton már tiszta liberális kormány élén Bratianu Jonel lesz a miniszterelnök.

A nemzeti parasztpártban egyébként nagy a hajlandóság a nemzeti kisebbségekkel való együttműködésre, amiért a sovén sajtó erős támadásokban részesül.

A kisebbségek

e pillanatban még teljesen tanácstalanok. Ertesüléseink szerint egy kisebbségi delegáció, amelyben az erdélyi kisebbségek voltak képviselve, felkeresték a liberálisokat, hogy velük az érintkezést felvegyék, s megjelenjenek tegnap Lepadatu miniszternél. A miniszter fogadta őket, a tárgyalás azonban mindössze néhány percig tartott, s arról a kisebbségi képviselők meglehetősen nyomott hangulatban távoztak.

Ma azonban már sokkal erősebben, mint valaha nyert tért

a kisebbségi blokk eszméje,

amelyet komoly kisebbségi körökben az egyetlen helyes és semleges megoldásnak látnak. A Magyar Párt kebelében egy csoport erősen vallja a blokk megalakításának gondolatát, s a gondolat körül főként Sándor József, Willer József dr. valamint a parlamentári csoport fiatalabb tagjai csoportosulnak. A blokkellenes csoportban Bernády tagjai foglalnak helyet.

György és a parlamentári csoport idősebb Tegnapi este érkezett meg Bukarestbe Görög Joachim, s mára várják Bethlen György grófot is, akit Willer József dr. a parlamentári csoport főtitkára fogad, s informálni fogja a Magyar Párt elnökét a helyzetről.

Jorga partja

önálló listával száll a választási küzdelembé, természetesen nagyon kevés kilátással.

Lupu partja tegnap értekezletet tartott, amelyen Lupu dr. hosszabb expozét tartott, s ajánlotta, hogy az összes pártok közös listával menjenek a választóurnák elé. A Lupucsoport ilyen értelmű ajánlatot tett az összes pártoknak.

Tanácskozás a pénzügy-minisztériumban

Tegnap délelőtt tizenegy órakor a pénzügyminisztériumban értekezlet volt. Mihail Popovici elnöke alatt, amelyen részt vett Dan Sever államtitkár, Simionescu vezértitkár, Ivanovici, a könyvvezetés vezérigazgatója. Az értekezleten mindenekelőtt arról tárgyaltak, hogy opportunus-e a fizetések harmonizálásáról szóló törvény alkalmazása. Az értekezlet elhatározta, hogy ezt a törvényt nem alkalmazzák, illetőleg annak alkalmazását az új parlament összeüléseiig felfüggesztik, amikor is újból tárgyalás alá veszik, s esetleg módosítják azt. Elhatározta azonban az értekezlet, hogy a fizetési különbözeteit a harmonizálási törvény értelmében májusra és júniusra kifizetik.

Ezután következett az értekezlet legérdekesebb pontja: a volt kormány rendeleti kiutalásainak kérdése. Elhatározták, hogy ki zárólag azokat a kiutalásokat fizetik ki, amelyek a rendes költségvetés alapján készültek. Ellenben nem fizetik ki a rendkívüli hitelből származó kiadásokat, főleg pedig nem az ingatlanok vásárlására és a hadisegelemek címén kiutalt összegeket. Nem fizetik ki továbbá az ugynevezett hadi kártalanítás címén történt kiutalásokat sem, amelyek a legtöbb esetben jogtalan követeléseket elegettenek ki. Így például szerepel ezek között olyan tétel, amely a volt kormány tagjainak kártérítést utal ki a háború alatt leszerelt rézkilincsekért.

Bukarestbe érkezett a Zsidó Nemzeti Szövetség vezetősége

Tegnap este érkezett Bukarestbe a Zsidó Nemzeti Szövetség vezetősége, hogy a közeledő választások ügyében érintkezést keressen a politikai pártokkal. A szövetség vezetősége tárgyalni fog a kisebbségi blokk ügyében is.

Bratianu miniszterelnöksége

A nemzeti liberális párt tegnap délelőtt értekezletet tartott. Az értekezleten Bratianu Jonel a párt vezére hosszasan beszélt a politikai helyzetről. Nagyon határozott hangon szólt a közeledő választásokról, s szerte egy életbevágó feltétel van: hogy az ország élén egy egységes, szervezkedésében és akciójában határozott kormány álljon. A választások be fogják bizonyítani — mon dotta, — hogy mi vagyunk Románia jövőbeni kormányzópartja. Az már megtörtént, hogy le kellett mondanunk a kormányzásról, az azonban még nem hogy ne jutottunk volna kormányra, ha azt követeltük.

— Nos, hát én ezekben a pillanatokban újból követelem.

A tegnapi liberálispartti értekezletet, Bratianu kijelentései nyomán politikai körökben nagyjelentőségűnek ítélik.

Hans Otto Roth tárgyal a parlamenti magyar csoport titkárával

A Magyar Párt központi vezetősége teljes aktivitásba lépett, s pár napon belül már dönthet a párt állásfoglalására nézve. Az utóbbi napokban a vidéki tagozatok kiküldötti állandóan látogatják a központi gyűléseit, s közös tanácskozásokat folytatnak.

Willer József a parlamenti magyar csoport titkárja táviratilag értesítette a kolozsvári pártvezetőséget, hogy jövetelét el kellett halasztania, mert a szász kisebbség vezérével Hans Otto Roth-ta fontos megbeszéléseket folytat.

Ebből többen azt a következtetést vonják le, hogy a megbeszélések tárgya fontos alapja lehet egy magyar-szász szövetségnek.

A Magyar Párt egyik vezető tagja kijelentette, hogy eddig csak tervek kaosza van, de még nincs kialakulóban semmi. Addig határozott irányról beszélni sem lehet, amíg nem döntenek a román pártok, hogy együttesen vagy külön listán vivják végig a választói harcot.

Egy azonban biztosnak látszik és ezt hangsúlyoznunk kell, hogy az erdélyi kisebbségek a magyarsággal együtt hajlandók egységes táborban küzdeni. Ha kellő megértéssel sikerülne a szocialista munkásságot is kollaborálásra bírni, akkor ez a szövetség mint tekintélyes ellenzéki erő vonulna fel a választásokon.

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti érában.
Az előfizetésre vonatkozó tudnivalók az első oldalon, a
lap fején olvashatók.
Hirdetések vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők,
vagy pedig bármelyik hirdetési iroda vagy bizományosunk
utján is feladhatók.
A * -gal megjelölt közlemények díjazás alá esnek.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla.

A Brassói Lapok nyomdavidualatának kiadása

A Brassói Lapok egyes példányainak ára (Buka-
restben is) 5 lej, vasárnap 6 lej; Ausztriában 30
garas, Csehszlovákiában 1 cK., Jugoszláviában
2 dinár, Magyarországon 2000 m. K., Francia-
országban 50 centimes, egyebütt 6 lej értékű váltás.

Szombat, június 11.

Kat.: Bonifác püspök. — Prot.: Bo-
nifác. — Görög: Bartal. — Izr.: 5687.
Szívan 11. — A nap: 4.03—19.55.
Hold: holdtölte 14-én 14.55 órakor.

— Időjárás: Egyelőre meleg idő, nyugatról zivataros esővel, később
hőszűlés.

Mit irnak a külföldi lapok
a román kormányváltásról?

BERLIN. A sajtó az új román kabinet-
tel foglalkozva azt nagyon kedvezőtlenül
kommentálja. Néhány lap úgy vélekedik,
hogy liberális befolyású kormányra előre-
láthatólag nem jön létre a Németországban
tervezett kölcsön.

LONDON. A Manchester Guardian a ro-
mániai kormányváltással foglalkozva a töb-
bek között ezeket írja: Olaszország albániai
politikája és az olasz-magyar szerződés erő-
sen befolyásolja az olasz-román szerződés-
ben kifejezett latin barátságot. Az új román
kormány előreláthatólag Olaszországgal
szemben nagyon bizalmatlan lesz.

Petrescu Comnen lesz
a külügyminiszter?

BECS. A Neues Wiener Abendblatt jelen-
ti, hogy Petrescu Comnen berni román kö-
vetet Bukarestbe rendelték, s hír szerint meg-
bízák a vezetésével.

— Elutaztak a király külföldi orvosai
Bukarestből. Bukarestből telefonálta tudósí-
tónk, hogy azok a külföldi orvosok, akik a
királynál tegnapelőtti orvosi konziliumot tar-
tottak, a ma reggeli expresszrel elutaztak Bu-
karestből.

— Jonescu csendőr alezredes lett Brassó
vármegye prefektusa. A »Monitorul Oficial«
szerdai száma közli a husz vármegye pre-
fektusi teendőinek ellátására delegáltak név-
sorát. A husz vármegye közül az alábbi tíz-
zenkettő élére a hadsereg kötelékében álló
tisztakat delegáltak a prefektusi teendők el-
látására és pedig: Arad, Canul, Teleorman,
Romanat, R. Sarat, Arges, Temes-Torontál,
Szilágy, Szamos, Brassó, Dambovitá és Bu-
zau vármegyékben. Brassó vármegye pre-
fektusi teendőinek ellátására Jonescu csendőr
alezredes delegáltak.

— Csődtömeggondnok, aki nem akar en-
gedelmeskedni a bíróságnak. Kolozsvárról
jelentik: Ismeretes a kolozsvári Lebeda pap-
langyár botrányos csőd ügye, amely még
nem ért véget, holott a bíróság az eljárást
a cég ellen megszüntette. Annak idején a tör-
vényszék csődtömeggondnokul Triff György
ügyvédet nevezte ki, aki 865 ezer lej értékű
árut és négy millió lej készpénzt vett zár
alá. Időközben a cég kibékült a hitelezőkkel,
s a Lebeda tulajdonosa kérte a bíróságot a
csőd feloldására. A hitelezők hasonló ké-
rására a bíróság feloldotta a csődöt, de a
tömeggondnok nem volt hajlandó a zár alá
vett értékeket a cégnek rendelkezésére bo-
csátani. Triff gondnok átadta ugyan az áru-
kat hiány nélkül, de a négy millió készpénz
kiadását megtagadta. Erre a hitelezők pert
indítottak Triff György ügyvéd ellen. A tör-
vényszék mai tárgyalásán kötelezte az ügy-
védet, hogy tízenöt napon belül a négy mil-
ió lejt fizesse vissza a cégnek.

— Új udvari szállító. A brassói piacon
előnyösen ismert Ostersetzer H. és Fia és e-
részt céget a király udvari szállítóvá neve-
zte ki. E magas kitüntetés mindenestül egy
munkás és érdeműs céget ért.

Tiltott műtét után elégette az újszülött
csecsemőtKolozsvár szenzációja — A tiltott műtétet egy volt császári és királyi tábornok
leánya végezte

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósító
jától.) Kolozsvárott óriási szenzációt keltett
Muresánnak, a városi anyakönyvi hivatal ve-
zetőjének az ügyészséghez intézett szenzációs
feljelentése. Muresán ebben a feljelentésé-
ben kérte az ügyészséget, hogy Snjaric Má-
ria harminckét éves kolozsvári urleányt
tartóztassa le. Snjaric Mária Kolozsvárott
lakik a Hosszu utca 18 számú házban, leá-
nya Snjaric Lukács, volt császári és királyi
tábornok, volt hadtestparancsnoknak.

Az anyakönyvvezető feljelentésében azt a
vádát emelte Snjaric Mária ellen, hogy ez
év május 17-én tiltott műtétet végzett Am-
brus Margit 19 éves leányon. Az ügyészség
a feljelentést áttette a kolozsvári rendőrség
bűnügyi osztályához a nyomozás folytatása
céljából, amelynek során szenzációs részletek
derültek ki.

A rendőrség a mai délelőtti folyamán ki-
hallgatta a vádlottat, Snjaric Máriát, azonki-
vül Ambrus Margitot; elővezettette Kozma
Ferenc szövogyári vegyész, akinek viszo-
nya volt Ambrus Margittal és dr. Sárdi Ele-
mer kolozsvári orvost is.

A mai kihallgatás során Ambrus Margit
előadta a rendőrségen, hogy május köze-
pén már nyolc hónapja áldott állapotban
volt. Több orvossal vizsgáltatta meg magát,
köztük Sárdi dr.-ral is, aki Snjaric Máriá-

hoz utasította. Elment hozzá, s Snjaric Má-
ria kijelentette, hogy műtétet kell rajta ve-
gezni. Ezt a műtétet május 17-én végre is
hajtotta. Itt következik a vallomás szenzá-
ciós része. Ambrus Margit szerint, amikor
a műtét megtörtént, gyereksírást hallott, a
mi kétségtelemre tette előtte, hogy élő gyer-
meknek adott életet. Snjaric Mária körül-
belül egy félóra időre eltűnt mellőle, s ami-
kor visszatért, benne felébredt az anyai ösz-
tön és a gyerek után érdeklődött.

— A gyermekben nem volt élet, halva
jött a világra.

Az anya még megkérdezte, hogy holt a
gyerek, mire Snjaric Mária így válaszolt:

— Azt már elintéztem. Elégettem.

Snjaric Mária kihallgatása során tagadta
hogy a gyerek élve jött volna a világra. Ma
délután hallgatják ki Kozma Ferenc szö-
vogyári vegyész, aki a leányt arra utasítot-
ta, hogy forduljon Sárdi orvoshoz. A két
leányt már letartóztatta a rendőrség, Koz-
mának és Sárdinak a letartóztatása ma dél
utánra várható.

Snjaric Mária ellen egyébként az utóbbi
időben számos feljelentés érkezett tiltott
műtétek végzése miatt.

Az eset Kolozsvárott méltán keltett fel-
tűnést, mert Snjaric Mária egy köztisztvisletben
álló családnak a tagja.

— A távirada mostohagyermekel. A pos-
taigazgatóság április hó 2-ikától kezdődőleg
néhány napra elrendelte az éjjeli szolgálatot
azoknál a táviró- és távbeszélő hivataloknál,
amelyeknél rendszeren csak nappali szolgálat
van. E rendelet következtében minden ellen-
szolgáltatás nélkül, sőt az éjjeli szolgálatnál
szokásos pihenő engedélyezése nélkül kellett
hogy a távirada és a telefon hivatalok tiszt-
viselőinek egy része és a vonalfelügyezők
heteken át éjjeli szolgálatot teljesítsenek.
A legmostohább sorsuk a kézdivásárhelyi
távírárszoknál és telefonistáknál volt, mert, a
míg más városokban rövidesen megszüntette
az igazgatóság az ingyenes éjjeli szolgálatot,
addig a kézdivásárhelyiek április 2-től má-
jus 25-ig robotoltak az éjjeli órákban is, mi-
vel a direkción, úgy látszik, megelégedett
róluk. Hogy mikor és hol találja szükséges-
nek a direkción az éjjeli szolgálat életbe-
léptetését, az az ő dolga, de azt hisszük,
hogy a rendkívüli szolgálatért illő az alkal-
mazottakat tisztességesen honorálni; és sem-
mi esetre sem tűrhető az, hogy ugyanazzal
a személyzettel teljesítsenek éjjeli szolgá-
latot, melyet a nappali munka már elcsigá-
zott. Reméljük, hogy a jövőben a posta- és
távíradák igazgatóság a méltányosság és em-
beriség követelményeit nem fogja szem-
elől téveszteti.

— Megszűnt a a budapesti Magyar Uj-
ság. Budapestről táviratozzák: A Magyar Uj-
ság, a fajtvedők sajtóorgánuma ma reggel
már nem jelent meg, mivel a Stádium-nyo-
nda nem hajlandó tovább nyomni a lapot.

— Hollandi dalosok Budapesten. Buda-
pestről táviratozzák: Tegnap este a Mannan
Sangvereining hollandi dalos tagjai mint-
egy kétszázan hajón Budapestre érkeztek.

— Majális. Vasárnap lesz a Kis- és Nagy-
Honterus-téren a brassói ref. egyház és isko-
lák és intézmények idei közös nagy zabásu
majálisa. Aki kellemesen, barátságosan, ne-
mes szórakozással óhajítja eltölteni e napot,

Világsajtó humora

Uj orvos került a faluba, aki egyszer sétája
közben így szóló Mihály gazdához:

— Nem jó dolog ám az ólat a lakószobája
mellett tartani.

— Hagyja csak a tekintetes doktor ur, — szól
Mihály gazda — husz év óta van ez így és még sohase
vót beleg egy disznónk se.



DOXA
LEGPONTOSABB ÓRA

okvetlen jöjjön el, ráadásul még jótékony á-
got is gyakorol vele. Felkéri a rendezőség
az egyházközség minden egyes tagját, hogy
a majálison legalább is a felvonuláson rende-
ző jelvényével, — mely kapható az egy-
háza hivatalban — résztvenni szíveskedjék.
Ezuton hívja meg a rendezőség az egyház-
tagok jó barátait, szíves támogatóit és a nagy
közönséget s kéri vegyenek részt a felvonu-
lásban is, hogy legyen az, ugyancsak ez a
majális is az ő színműgyűjtésének egy szép, ha-
monikus megnyilvánulása. A menet reggel 8
órákor indul a sétaléri templom udvaráról a
következő sorrendben: az iskolás növendé-
kek virágokkal és osztályzászlókkal, ifju-
sági körök, nőegylet, a nők, egyháztanács,
képviselőtestület és a férfiak, a vendégek a
megfelelő rendben. Aki természetesen vagy
pénzadományokkal óhajítja emelni a nap
sikerét, s a jótékony cél elérését, szíveskedje-
nek szombat délután 3 órákor a tanácsste-
rembe küldeni. Az adományívek beadandók
a pénteki rendezőbizottsági ülésen, mely a
színházi előadásra tekintettel délután 6 óra-
kor lesz.

— Házasság. Ifj. Becze Ferenc és Nagy
Gizella f. hó 11-én délután 6 órákor tartják
esküvőjüket a rom. kath. templomban.

— Még van idő! Az új Osztrák O. z. ály-
sorsjáték sorsjegyeire vonatkozó megbízást
június 16-ig küldje be a sorsjegyek árusításá-
val és nyeremények kifizetésével hiva alosan
megbízott Dörge Frigyes bankháza ak. Wien
1/M Kärntnerstrasse 43. Nyereménytőke 260
millió lej. Főnyeremény és jutalom 18 millió
lej. Sorsjegyárak: egy egész 800, egy fél 400,
egy negyed 200 lej.

— A rom. kath. nőegylet rendes havi
gyűlését június 11-én szombaton délután 3
órákor tartja, melyre az elnökség a tagok
számos megjelenését kéri.

— Orvosi körökből. Dr. Ritter bőrsz. és
nemibetegségek szakorvosa vasárnap kivé-
telével naponként rendel Hirsch-ucca 25
szám alatti rendelőjében, nőknek 2—3-ig
férfiaknak délelőtt 11—1 óráig és este 7—8
óráig. Quartz és villanykezelés, dr. Oeken-
félé villanyhő-kezelés.

(*) Belső és sebészeti beteglek röntgenviz-
sgálata dr. Fischer Gyula szakorvos röntgen-
laboratóriumában Brassó, Kapu-utca 69. sz.
Fogadó óra hétköznapokon d. e. 9—12 és
d. u. 4—7-ig.

TANÜGY

(E rovatunk díjtalanul áll rendelkezésére minden kisebbségi tanügyi intézménynek)

A brassói magyar kereskedelmi iskola fejlődése

Az iskolai évnék vége van. Még 1–2 hét s már az új iskolai év foglalkoztatja a szülőket s még inkább az iskola vezetőit és fenntartóit. Az államsegély máról-holnapra kétségesebb lesz. Nem szabad kisebbségi iskolákat ilyen ingatag alapra helyezni. Az egyházak a jó Isten által adott jogaiknál és kötelességeiknél fogva gondoskodjanak az ifjúság neveléséről, úgy hogy az biztos alapon álljon. Nem lehet a jövőt kockáztatni. Arányos, méltányos de igazságos teherhordozással, mindenkinek közös gondja kell legyen az ifjúság nevelése s az iskoláink sorsa. A szülőknek mily gondterhes a gyermekei nevelése! De ki merné kétségbevonni, hogy ide is vonatkozik a krisztusi gondolat: „az én igám gyönyörűsége, az én terhem könnyű”. Az egyházak tudnak is gondoskodni az iskolákról, csak akarni kell a szülőhöz méltó kötelességérzettel. S a jó egyház olyan, mint a jó szülő, gyermekeit neveli ebben a helyes irányban, hová tehetsége, igazi boldogsága megkívánja. Ma már ott tartunk, hogy az egyházakat senki sem vádolhatja egyoldalúsággal, hogy megvalósíthatatlan ideálok után szaladnak, az iskolákban csak tanterv pályákra nevelnek. A protestantizmus a földi életéről is vallja, hogy az Isten di-csőségének eszköze — legalább is az kellene legyen, — Isten országa itt kell megvalósul-jon nemcsak a költők, filozófusok, professzorok, pedagógusok, papok, lelkészek ha-nem a „királyi papság és szent nép” bibliai elvéne fogva a legrealisabb életpályán dol-gozók lelkében is. Innen van, hogy az egy-

házak általános nép-, közép- és felső iskolák mellett kórházakat, szegény és aggménházá-kat, tanoncotthonokat létesítenek, átveszik szállodák vezetését, szerveznek gazdasági ipa-ri és kereskedelmi iskolákat. Hisz a vallás volt alapja minden kultúrának, nem természe-tes-e, hogy a vallás hassa át az életet, ho-memberi elme, lélek és dolgozik gazdasági életet, ipart, kereskedelmet is.

En ezekre gondolva utalok a brassói református felsőkereskedelmi iskolára, mely női tagozatában a női élet gyorsabb fej-tődésének megfelelően 2 évfolyamon tíu ta-gozatában 4 évfolyamon megadja mindazo-kat az ismereteket, melyek a kereskedelmi, ipari, gazdasági életben az intelligens ifju-nak boldogulása alapjául szolgálnak. Ezen fe-lül az iskolában a különböző vallású nőven-dékeket saját egyházaik nevelik a valláser-kölcsön életben úgy, hogy igaz és hasznos tagjai legyenek a jövő társadalmának. Aján-lom a szülők és tanuló ifjúság figyelmébe a társadalom jóindulatába a brassói ref. fel-sőkereskedelmi iskolát, e fokozatosan fej-lődő gyakorlati életpályára nevelő, egyetlen ily nemű magyar kisebbségi iskolát.

Brassó.

Csá Pál
ref. lelkész, előjárósági elnök.

Budapesti könyvujdonságok
::: állandó nagy raktára a :::

Brassói Lapok
könyvosztálya

Kérjen díjtalan árjegyzéket.
Ady-könyvek, Dumas, Landsberger
Jack London, Ewers, Kunt Hamsun.
Társán-ujdonságok érkeztek.

Dumas

legérdekfeszítőbb, leghiresebb és legszebb regénye, a világirodalom egyik legnagyobb szerűbb alkotása a

Gróf Monte Cristo

Új népszerű képes kiadása megjelenik naponta 20 oldalas füzetekben.

Számonként 3 lej.

A teljes regény összesen 50 füzetben jelenik meg, tehát kb. 140 – lejért megkaphatja a közel 800 – lejes bolti áru hatalmas művet.

Kapható minden ujságárusitónál.

Ha az Ön helységében nem kapható, forduljon egy levelezőlapra alábbi kiadóhoz, ahonnan

teljesen ingyen

kap mutatóványszámot. Előfizetési ár 1–25 szá-mig 70 – lej, 1–50-ig (a teljes regényre) portó-költséggel együtt 140 – lej. Előfizetőknek az eddig megjelent számokat azonnal kiküldjük, a továbbiakat pedig előjegyezzük.

Brassói Lapok

Könyvosztálya, Brassó.

Viszonteladóknek megfelelő rabattal bizományba szállítjuk.

SZINHÁZ

Nem nősülök

Szenes Béla vígjátéka. Előadta a kolozsvári színtársulat Brassóban. Rendező: dr. Janovics Jenő

Szegény Szenes Béla. Míg élt, egyetlen egy feladatának tartotta, hogy mulattasson, aki pedig mulattat, az már magában is jó cselekedetet művel. S mikor olyan fiatalon meghalt, a bucsuzlatójában csak annyit tudtak róla mondani a jóbarátok, a kártársak, a színeszek, a nézők, hogy: a nagysikerű Szenes Béla elköltözött...

A nagysikerű Mitha azt akarták volna vele mondani, hogy ne kutassuk, mi hozta a sikert neki: na életében annyit örültünk a tréfáinak, a mókáinak, s ha megajándékoztuk a sikerrel, hadd kísérje ez a halálában is; ha életében gondtalan öröm járt a nyomában, hadd kísérje a koporsóját is a gondtalan bánat: ne elemezzük, hogy vajjon mi volt a sikerének titka, maradjon ő mindvégig a nagysikerű szerző.

Azonban Szenes Béla nem ment el nyomtalanul. Ő maga már nem örül a sikerének, de a művei tovább futnak a maguk útján. A közönség még nagy, még sokan vannak, akik Szenes Bélát halgatni akarják, még hálás dolog vele mulattatni az embereket és így még itt él köztünk az egész probléma: az ember, a költő, aki elköltözött, s a műve, amely itt maradt és tovább él velünk.

A vígjáték különös műfaj. Ritkán ér el teljes eredményt. A vígjátékirónak is van mondanivalója, de ha az erkölcs rovására út lead ez a mondanivaló, akkor a legfellebbezhetőbb, kacagásnak sem lehet jó az utóíze, mintahogy a lumpolás is csak addig jó, amíg vége nincs. Ha meg az erkölcs is belekerül a mondanivalóba, akkor a közönség azon tűnődik, hogy vajjon a vígjáték sínyli meg ezt a találkozást, vagy az erkölcs? — Szenes ebben a darabjában ezzel próbálkozik meg, s a dolgot úgy oldja meg, ahogy azt a nagysikerű szerzőtől várni lehet. Hiszen éppen ez a sikere. Az, hogy a jókedve mélyén ott van a komolyság, amely nélkül bohózat lenne az, ami a színpadon történik, de a komolyságát magát is kifigurázza s a végén nem tudom, hogy vajjon ez a komolyság maga is, nem volt-e tréfa.

A nézőben, a Nem nősülök után vagy nagyon nehezen, vagy sehogysem alakul ki az az egy-két szóba sűrűsödő érzet, amely minden estének az eredménye szokott lenni. A nevetést az a szigorú befelé-nézés kíséri, hogy vajjon nem nevelésese-e az, hogy ő most nevet? S Szenes Bélának tulajdonképpen ez a tragikuma. Mert kétségtelenül sokkal többet érdemelne ennél. Ebben a szerzőben minden rokonszenves. A beszélgetései pompásan perdülnek, a torzképei nem lóg-nak a levegőben, ha a színpadon nem törté-nik semmi, nála még az is érdekes. És van benne bátorság is. az a bátorság, amely a vígjátékirónak is kell: mert meg meri mon-dani a maga igazát és hozzá mer nyulni ah-hoz is, ami egyszerre megátalkodhatatlan lett a modern társadalomban, mert azt fejezi ki, ami ennek a társadalomnak a lényege: a lelki romlottságot. Szenes Béla vígjátékot mer írni arról a mamáról, aki egy keserű pillanatában így kiált fel:

— Ha jó utra csábította a lányomat, akkor most már kétszeresen kötelessége, hogy elvegye.

Mert a mama egyetlen gondja az, hogy a lányát férjhezadja, s démonnak neve-li, hogy szabadulván tőle, maga maradjasson a démon. S a kislány jól érzi magát a ruzs-ban és a puderben, s ha a többiek pijamá-ban táncolnak a bárban, ő fürdőruháiban s az asztal tetején: egészen addig, amíg fel nem ébreszti az a fiú aki Nem Nősül, s így-zinak nézve a maskarát, amit a kislány ma-gára vesz, hogy bakfisnak lássék benne, meg mondja neki:

— Ha maga az én nugom volna, nem

Figyelem! ²⁴⁹ Figyelem!

Bukarest egyetlen magyar
uri és női fodrászterme

MAX ZEH
Bulevardul Elizabeta No. 5.

Manikűr szalon.

Figyelmes pontos és szolid kiszolgálás

engedném, hogy annak a másik lánynak a társaságában járjon.

Ez talál, — a kislány menekül, vissza elhagyott gyermekéhez s a régi módi nagynénéhez, akától egy év múlva átveszi a vigyázást, a vezetés gondját az az ur, aki eddig Nem Nősült, de most már Nemsokára Nősül.

Nem, mégsem lehet azt mondani, mintha Szenes Béla nem bírná el azt a kritikát, amit az idő és a távolság hoz: a nagyszerű ember alapján véve csakugyan szívből van, de nem adatott meg neki, hogy teljesen kiforrhasson. Az utja felfelé ívelő ut volt, az értékei igazi értékek kezdtek lenni, a virágzása szép volt és derűs, a nyara érlelő, — az őszi már nem érthette meg. De a gyümölcsök így, félig készen, félig éretten is kedvesek és vigasztalóak.

S az előadás estéje elsősorban a társulaté volt, mert mindig újra, meg újra kell értékelni azt, ami a Janovics társulatának a közös munkája és közös értéke. A színes, tarka színpadot, a friss, ötletes, mozgalmassá rendezést, a figurákat a színpadon, akik majdnem névtelenül jönnek-mennek és gazdagságot árasztanak mindabban, ami színészi munka. Eppen ebben a darabban egész sereg olyan alak szerepel, aki csak egy-egy percre jelenik meg, de akinek éppen úgy teljes értékűnek kell lennie, mint azoknak, akik szüntelenül a színen vannak, és akikből voltaképpen a darab áll. Ezek közül egy egész sereg nevet kellene felsorolni, hogy igazságosak legyünk velük, és értékeljük a munkájukat.

Azután ez az este két asszony estéje volt. Poór Lili és Neményi Lilié. Őket nem néz szavakba foglalni, mert színészi és emberi gazdagságuk nem igen fér szavakba. Poór Lili a halhatatlan színészetet jelenti a színpadon. Az ő nagysága a klasszikusság felé törekszik. A mozgása, a hangja, ez a gyönyörűen zengő és zengéseket indító hang, a beszédének tiszta tagoltsága, az arcának nyugalma és mélyből fakadó kifejező ereje, mind azoknak a színészeknek a nagyságát idézik fel, akikről a színészetet mintázták nekünk. — Poór Lili a Jászay Marik, a Márkus Emmák sora fölé emelkedik. Neményi Lili mellette az ellentétes pólus; a csupa ideg, a maga adottságait és lehetőségeit nagyszerűen használó, szikrázó asszonyiség. Az egyik a márvány, amely minden művészi gondolatot maradandó értékkel fejez ki, a másik a drágakő, amely minden kis fényt sokszorososan és felfokozva ver vissza és szór szét. S ha vannak hálás szerepek, hát ezek mindakettőjüknek azok voltak, — nem csak magukért a szerepeket, hanem kettőjüknek egymáshoz való színészi és emberi viszonyáért is.

Szekelyhády Adrienne nagyon jó volt a férjes, de férj nélküli asszony szerepében; ha tulzást nélkül és kellemetlen mellékértélem nélkül elemezzük hatásának forrását: ő inkább a testiségével hat a színpadon, ahol az értékek skálája olyan széles. Kőszegi Margit az anya szerepében meleg és sokszor őszintén kacagtató, Hoykó a nem nősülő ur rokonszenvesen rajzolt alakjának adott éle-

tet; neki új színeket kell még a maga formanyelvéhez önmagából kifejlesztenie; Kemény, Mihályfi pompás figurák voltak, Lantos ötletesen groteszk, Selmeczy mulatságos postás.

(cz)

HETI MŰSOR:

Csütörtök: Nem nősülök. (Másodszor. 15. számú B. bérlet. Sorozat-szám: 37.)

Péntek: A biborruhas asszony. (Operette-ujdonság, először. Lengyel Irénnel, Tolnay Andorral, Ihász Aladárral. 16. számú A. bérlet. Sorozat-szám: 38.)

Szombat: Délután 3 órákor: Aranyember. (Ifjúsági előadás, nagyon olcsó helyárakkal. Sorozat-szám: 39.)

Szombat: Este fél 9 órákor: Biborruhas asszony. (Operette-ujdonság, másodszor. 16. számú B. bérlet. Sorozat-szám: 40.)

Vasárnap: Délután 4 órákor: Antónia. (Poór Lili és Tolnay Andor főlépésével. Olcsó helyárakkal. Sorozat-szám: 41.)

Vasárnap: Este fél 9 órákor: Csuda Mihály szerencséje. (Operette-ujdonság, először. 17. számú A. bérlet. Sorozat-szám: 42.)

Hétfő: Délután 4 órákor: Peer Gynt. (Grieg teljes kísérelő zenéjével. Olcsó helyárakkal. Sorozat-szám: 43.)

Hétfő: Este fél 9 órákor: Gésák. (Angol operette-repriz. Lengyel Irénnel, Neményi Liliel, Tolnay Andorral, Ihász Aladárral.

Biborruhas asszony. Szenzációs eseménye lesz pénteken este a magyar színháznak. A legnagyobb sikerű operette-ujdonságnak, a »Biborruhas asszony«-nak a bemutató előadása. A »Biborruhas asszony« zenéjét Gilbert, az »Ártatlan Zsuzsi« szerzője komponálta. Berlin, Bécs és Budapest sajtója és közönsége egyhangulag és lelkesedéssel konstata, hogy évek hosszú sora óta szebb, érdekesebb operettet nem írtak, mint a »Biborruhas asszony«. Szövege érdekfeszítő, poétikus, a mellett tele van szöve a leghumorosabb helyzetekkel. Zenéje dallamos, művészi tancái változatosak, és modernnek. Nem csoda, hogy egész Európában az összes világvárosok színpadjait diadalmasan járta be a »Biborruhas asszony«. Nálunk pénteken este lesz a premierre ennek az »elragadóan szép operetnek, a főszerepekben Lengyel Irénnel, Dajka Margittal, Tolnay Andorral, Ihász Aladárral, Leóvey Leóval. Szombaton este megismétlik a »Biborruhas asszony« előadását. Mind a két előadásra megválthatók már a jegyek.

Aranyember szombaton délután nagyon olcsó helyárakkal. Szombaton délután 3 órákor nagyon olcsó helyárakkal ifjúsági előadasként az »Aranyember« Jókai Mór klasszikus értékű drámai alkotása kerül színre.

Csuda Mihály szerencséje. Vasárnap este ismét operette-ujdonságot mutat be a színház. Zerkovitz Bélának a »Csókos asszony« »Muzsikuss Ferkó«, »Árvácska« szerzőjének legújabb operettejét, a »Csuda Mihály szerencséjét« fogják előadni. Az egymásra torló színházi események miatt egyelőre ez a mulatságos operette-ujdonság csak egyetlen egyszer, vasárnap este kerülhet színre, éppen ezért siessen mindenki erre az előadásra helyét biztosítani.

Antónia és Peer Gynt — olcsó helyárakkal. Vasárnap délután 4 órákor Lengyel Menyhért »Antónia«-ját adják olcsó helyárakkal, Poór Liliel a címszerepben és Tolnay Andorral az angol kapitány szerepében. — Hétfőn délután ugyancsak 4 órákor és szintén olcsó helyárakkal a »Peer Gynt« kerül színre, Grieg teljes kísérelő zenéjével.

SPORT

(x) Az AAC Brassóban. Brassóban vasárnap és hétfőn az AAC játszik a Brasoviá, illetve a Coltea csapatával. Az AAC, amely Arad legjobb csapatai sorába tartozik, több többszörösen válogatott játékosával erős ellenfelet lesz mindkét csapatnak. Az előjelek szerint szép és érdekes mérkőzésekre van remény.

Bécs:

Osztrák—Angol munkásválogatott 4:0 (2:0).

Bécsből jelentik, hogy a két nemzet munkásválogatottjainak találkozása az osztrákok 2:0 félidőjü eredménye után 4:0 győzelmüket hozta.

(x) A Mafe nemzetközi vívóversenye. Budapestről jelentik, hogy a Mafe vasárnap nemzetközi vívó- és törversenyt rendez, amelyen a legjobb német vívó, Casimir is részt vesz.

Figyelem!

A legszebb és legdivatosabb párisi nyári ujdonságok megérkeztek:

Selyem georgette mintás	Lei 650.—
Selyem georgette egy színben	„ 520.—
Tiszta selyem crêpe de chine kis hibával	„ 480.—
Tiszta nyári rips minden divatszobán	„ 310.—
Mosó-paplin 40 különböző színben	„ 138.—
Mintás grenadin	„ 190.—
Divat marocain	„ 65.—
Mintás crepe	„ 38.—

Ascher Testvérek cég

Brassó, Kapu-utca.

Napernyők, esőernyők a legolcsóbb áron.

922

MEZŐGAZDASÁG

Gabona, gumós és szalastakarmeny p'ac. KÜLFÖLD.

Bécs: osztrák shilling per 100 kg. beleértve áruforgalmi adó vám nélkül. Buza 44/0—47, rozs 43.50—44, sörárpa 33—41, takarmányárpa 34—35, zab 35.50—37, szemes tengeri 25.50—26.50.

Prága: cseh korona per 100 kgr. Buza 254—260, rozs 235—240, sörárpa 190—198, takarmányárpa 175—180, zab 200—208, lencse nagyszemű 425—625, közepes 3.0—420, szemes tengeri 142—144, fehér bab 100—180, burgonya 70—90.

Budapest: pengő per 100 kgr. Buza 34—35.25, rozs 30.75—31, takarmányárpa 24.40—28.80, zab 26.20—26.50, szemes tengeri 22.50—22.70.

Zágráb: dinár per 100 kgr. Buza 325—330, rozs ab Zombor, banáti, 270—280, őszi takarmányárpa 225—230, zab 215—225, tengeri szemes 180—182.20, fehér bab 170—175, burgonya 130—140.

Külföldi állatvásárok.

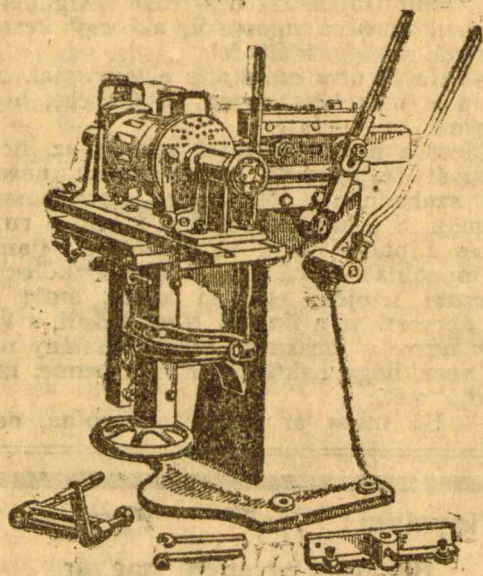
Bécs. Központi marhavásár. St. Marx. Arak kgr. elősúly szerint osztrák shilling. Felhajtás 3138 darab, még je'ig hízó marha 2596, és vágómarha 542 darab, u. m. 2107 ökor, 447 bika, 579 tehén, 5 bivaly. ebből maradt eladatlan 44 darab, irányzat csendes. További felhajtás 10622 husserlés és 6449 hízósertés, visszamaradt 65 husserlés, 890 zsirsértés, élénk az irányzat. Arak: ökor 1.20—1.85, bika 1.20—1.65, tehén 1.20—1.50, vágómarha 0.60—1.20, bivaly 1.10, hízott sertés 2—2.30, husserlés 2—2.40, borju 2—2.60, birka bőrrrel együtt 1—1.50.

Prága: cseh korona per kgr. ökor 3.50—8, ökor I. 8.50—9, bika 5.40—7.50, tehén 3.50—7, üsző 5.40—8.50, sertés 10.80—15.70.

Budapest: Arak pengőfállér kgr. élő súly szerint. Felhajtás 460 darab. Arak: bika I. 108—116, kivételesen 120, bika II. 90—104, ökor I. 110—120, ökor kivételesen 124, ökor II. 92—108, ökor III. 74—90, tehén 106—114, kivételesen 124, tehén II. 90—102, bivaly 72—84, növendékmarha 74—100, vágómarha 50—68, borju 160—176, irányzat kellemes és az arak változatlanok. Sertésből felhajtás 4170 darab, ebből visszamaradt 1380. Arak: hízott urasági sertés I. 168—172, könnyű 146—152, öreg 152—156, szedett sertés I. 156—166, könnyű 144—150, öreg 144—150, angol husserlés 152—176, szalonna 184—186, zsir 204—208, hus 192—216. Irányzat csendes.

Zágráb: arak dinár per kgr. ökor I. 9—11.25, ökor II. 7.50—8, tehén I. 6.50—7.50, tehén II. 5—6, üsző I. 8—9, üsző II. 6.50—7, sertés hízott 10—10.50, süldő 1 évig 10—10.50, nehéz ígásló darabja 4000—5000, kocsló darabja 3000—6000, vágóivaló 16 kgr. 1.20—1.50.

A BRASSÓI LAPOK a romániai magyarság ügyét szolgálja. Aki a Brassói Lapokra előfizet, a romániai magyarságot erősíti.



A legjobb famegmunkáló gépek
Kamaryt & Meder-nél
Brassó, Weisz Mihály-utca 15.

2405

KÖZGAZDASÁG

Ühontakozás helyett új veszedelem fenyeget

Mi lesz, ha újra a liberálisok veszik át az ország vezetését? — Kétségbeesítő hangulat a gazdasági körökben

BRASSO. (A Brassói Lapok munkatársai) Tegnap még a reményt erőltetjük magunkra, bár ennek a reménynek semmi más alapja nem volt, mint az, hogy mindenki jó lehet, akiről még nem tudjuk, hogy ki. Másra úgy látszik, hogy változott a helyzet, és újra jelentkezik Románia legregibb ellensége, a liberális párt, hogy a kormányzást vegye. Ez a lehetőség a gazdasági élet javulásának kilátásait a lehető legrosszabbakra változtatja, és az ország erre a hírre egy pillanat alatt a teljes kétségbeesés szélére került.

A liberálisok átveszik a hatalmat — s milyenek a viszonyok itt Romániában, ezt kétségtelenül meg is tehetik. Brăianu Vintău újra pénzügyminiszter lesz még abban az esetben is, ha valami csoda folytán nem tenné ő maga betölteni a ténylegeset. A liberálisok neve már több, mint pusztán név, hanem tartalom is, és nemcsak tartalom, hanem irgalmatlan akarat is, amely a tartalomnak a közönségre való ráerőszakolására, amit ez a név jelent. S ha nem álltla személyesen, hanem bármely más liberális kéz van rajta a pénzügyi tárcán, az teljesen egyet jelent és az ország még jobban nézhetett kevesebb jóléttel való változás elé, mint most, amikor eszerint csak arról van szó, hogy az átmeneti rossz helyett a visszatérjen a régi, vigasztalan balsors.

A liberálisok a kormányon — gazdasági tételemben ez megint a „prin noi înşine” módszer felidézését jelenti. Annak a rendszernek a felidézését, amely talán nem is annyira „saját magunktól”, mint inkább „saját magunkért” rendszert jelent — a megkezdett elfojtását jelenti ez a rendszer, s csak annyira az elismerését, ami a liberális tökéletességét használja. — A hitelpolitikában a további eljoglását minden hitelörnek, elzárását minden közös hitelképességnek. Pénz tekintetében majd megint jön az esztelen arany-

áram, az a láz, amely nem kíván kevesebb áldozatot az országtól, mint az, hogy jözen, husz vagy akárhánnyal éven át szüntelenül pénzének javításáért dolgozzék, — nem tudni, kiknek a hasznára, hiszen az aranyérték visszaszerzésének a meseje még sohasem hozott egyebet, mint szenvedést, veszteséget és a lej értékenek szakadatlan csökkenését. — Iparfejlesztésről majd beszélhetünk a munkanélküliek, akiknek a helyzet megállapítására bőven lesz idejük, a külföldre újra felújít a harc, amely egy év óta legalább szünetelt, a fogyasztóerő tovább csökken, miután a termelés híján nem lehet semmiféle fejlődésre számítani. — S jön majd az adórend-zar, az egyetlen, amelynek még van hová fejlődnie.

A liberális kormány reaktiválásának híre dermesztően hat az országra, amely, nagyon is jól tudja, hogy a liberális kormányzás a magánérdekek uralmát jelenti a közérdek felett és nagyon jól tudja azt is, hogy a liberális kézen levő vállalatok, magánérdekek hatalmas szövevénye valósággal maga alá temet minden közérdeket. — A pénzintézetek, iparvállalatok, a legkülönbözőbb gazdasági tényezők egész külön világa a liberális érdekek köre és ha a kormányzás is az ő kezükben van, akkor semmi egyébnek nem szabad virulnia, csak az ő vállatainak. Az ország nem bírja el ezt az állapotot. Az ország a liberális érdekkörökön is túl terjed, — mert bármilyen nagy is ez a kör, nem ölelhet fel mindent, — és az ország ezekben a részeiben is élni akar. S megsemmisülve veszi tudomásul, hogy az élet lehetősége csak egy pillanatra csillan fel, és kőre és a liberális reményvesztő felemelkedésével újra a semmibe hullott.

Az ország összeeszuva, szegénységre kárhoztatva, törekvéseiben, belső ujjazásának munkájában megakadályozva várja a liberális korszak újabb elközelítését.

A MAI PÉNZPIAC

Csütörtök, június 9.

A világpiacon az olasz líra gyengült, kereset és a lejt alacsonyabban jegyzik.

A belföldi piacon további kereslet, kereset, emelkedő irányzat, különösen termékek keresnek. A termékek felmentési százaléka, június 9 százaléka. Egy olasz líra 5, egy dánár 3.01, egy francia frank 6.67, egy osztrák shilling 23.90.

Zárlati Devizák (zárlati napi zárású) való értékek) Nyitási árfolyamok svájci frankban: Száz német márka 123.20, egy dánár 5.20, egy angol font 25.2510 (—0.0015), száz francia frank 20.36, (—0.0025), száz olasz líra 28.60 (—0.1375), száz cseh korona 15.40, száz dánár 9.18 és fél, száz lej 3.11 (—0.035), száz pengő 90.65, tízezer osztrák korona 1317 és fél.

Budapesti értéktőzsde. Zárlati árfolyamok májusban: Magyar Hitel 90.8, Osztrák Hitel 82, Salgó 68.8, Rima 125, Déli vasút 16.29, Bányászati 34.6, Alkanti 1.5, Ganz Danubius 206, Köszvény 649, Papírpár 3.8, Nasici 8, Szlavonia 26, Földhitelbank 86, Viktor malom 2, Kereskedelmi Hitelbank 80, Magyar Kereskedelmi 118.5, Beccsini 11, Urlikányi 182, Lang 114.5, Lipták 14, Chlick 90, Brassói 40.8, Cukoripar 225, Hungaria mártírya 67, Olaszbank 62, Angol-Magyar 94, Leszármított 98.3, Magyar-Cseh 25, Ova 46.5, Csáky 30.2, Izzó 124, Magnézit 236, Ktorika bitor 0.14, Ofa 99.5, Malomsoky 15, Hazi 220.

Kitűnő minőségű

„Rézgálicz”

(Kéklő)

kapható nagyban és kicsinyben a Zlatnai állami gyárban (Jud. Alba) Kg-ként 26 lej árban. Vagontételei bank-garancia mellett 90 napi hitel — Ugyanott V A S G A L I C Z Kg-ként 3 Lej és 10 bani árban.

DIRECȚIUNEA Uzinelor Metalurgice de STAT ZLATNA

Vasbeton-

szervezetek szilárdságtana.

Segédkönyv

vasbeton-szerkezetek ellenőrzéséhez és tervezéséhez (14 táblázattal.)

Irta: Dr. Kardos Ferenc

Ára 160.— lej.

Megrendelhető a

BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYÁTÓL

(Videkre portó és ajánlás 12 lej.)

Megjelent

az eredeti

Amerikában

tökéletesített és egyszerűsített szabadalmazott oszlopos

„CAPAX”

téglasaitológép.

Az összes kulturálmokban szabadalmazva. A romániai szabadalom száma 11.008.

Az új típusú és elpusztíthatatlan normál méretű (29x14x7) nagybára acélgépekért egy éves teljes garanciát vállal Nagy-Románia egyedüli képviselője a

CĂRĂMIDĂ

PRIMA ÎNȚEPRINDERE ROMÂNĂ PENTRU COMERCIALIZAREA PRESEI PATENTATE MANUALE DE CĂRĂMIDĂ DEVA

Mindenki tekintse meg a DEVAI CAPAX TEGLALETELEPET, nehogy modern gépünket MÁS HASONLÓ régi típusú gépekkel összetévesse, amelyeket hírlapilag minden elfogadható árban kínálnak primitív és törékeny voltok miatt.

Szolid képviselő keresetnek! Kérjenek prospektust!

Kávéházban, étteremben és mindenütt, ahova magyarok járnak, követelje a „BRASSÓI LAPOK”-at, Románia legelterjedtebb magyar napilapját.

GENTLEMAN-FARM

Irta: KISZELY GYULA 70

A társaságba azonban belekeveredtem. Vig fésztelek társaság volt. Egyrésze bridgehez állt, a másik a pianót vette körül, a flirtsarkok is megteltek s szépen kiformalódott a három korosztály. Csak fordítva formálódott ki, mint ahogy nálunk tessék. Nem hiába voltunk itt a földgömbön fejfel-lefelé: a három korosztály is fejfel-lefelé formálódott ki. A bridgehez kislányok ültek és vastag aranyláncu férfiak. Ami szerelemképes elem volt, a pálmák alatt bujdosott. A pianó körül pedig tömörcepőjű, anyafarmák sűrűdtek.

Egyszer aztán valami harang szólt és akkor, mint éjfélkor a fantomok, mindnyájan felszedtük a sátorfát. A csontfischek végigpergették a posztós asztalon, utolsót nyekkent az automatamuzsika. Aztán szétmentünk... Dinnertime...

XXIII.

— Terrifyinget, elfogadta!

Négyen négyfelé fordultunk el. Hosszu, közömbös képpel mutattuk egymásnak a hátunkat.

Mint valami szalonindianok, ott lappangtunk a pálmaház tropikus műrekettyejében s a bujalevelű bokrozat alól sólyomvillogásu szemmel kémleltük a dollár-pergőtűzben lövöldöző ellenséget. Az ellenség Mr. Frank Andrew Althoop volt. Amióta a sorsnak az a fonala, amely a Miss Ninia biztos cselekvésű házurnó kezébe volt letéve, céltudatosan összebogozta az asztaltársaságot. — Miss Ninia Metcalf vezette asztalhoz, Dória meg Mr. Frank Andrewnek jutott. — Mr. Frank Andrew uralkodott a terepen. Mesteri hadmozdulattal, a biliárdterem magányába vágta el tőlünk Dóriát és hosszú karamboljászmába álcázott támadással előretört. A könnyedség, amellyel a legsímább ziccereteket kihagyta, arra vallott, hogy kásvártatva lengőszáslókkal és recsegő trombitaharsogással roharni fog.

Ehelyett azonban az történt, hogy Althoop egy különösen kontár lökés után lábhozvett dákóval lépett Dóriához, mondott valamit, amire Dória féllábbal felült az asztalra s a botja végébe kulcsolt kezefejére támasztotta az állát...

— Listen to me Miss Dória, — sugta a fülembe Metcalf...

Althoop képe ekkor ünnepélyes lett, a szeme azonban élesen csillogott s az ajkai gömbölyűen mozogtak.

— I love you. Will you marry me, — dörmögte magyarul Metcalf.

Leráztam őt magamról és feszülten néztem tovább a jelenetel. Althoop vonásai meg enyhültek, — persze, a nagy vallomás kint volt! — a melle megkönnyebbülten tágtult, vagy talán csak a büszkeség feszítette ki...

— Jam very riche. You will be happy. You will have all you want, — nyefegte a fülembe vékony, yankee-utánzó hangon Metcalf.

— Maradhas! — förmedtünk rá mind a hárman s kinyújtottuk nyakunkat a pálmalevel alól. Althoop kurtán meghajolt, mint aki befejezte és talán ő is, mint mi, pörölyöző halántékkal leste Dória választát.

Dória talpaslított az asztalról. A tékőz botot hátracsuszította a zöldposztóra. Arca valami szigorított szfinx-arc volt, inkább csak bölintott, mint sutogott, de aztán belekarolt a yankee urba s a tánc terem felé indult. Valami szerelmes nyávogásu, nyulós muzsika szólt onnan, valami erotikus-sírámú valcer. A terem meg mintha fellegekkel lett volna meg, csak a Frank Andrew felemelt homloka ragyogott a fellegeken keresztül. Utálatos volt!

— Ekkor bődült el Zdenko: — Teringettét, elfogadta! — És ekkor fordultunk el négyen négyfelé, hogy aztán egy asztalt gubbasszunk körül.

A többi magától jött. Zdenko az asztalra vágott.

— Ingy kutyák vagytok! — recsegte kasszárnyahangon. — Dóriának dukál a milliárd! A legszebb lady lesz Amerikában, odaérve Európát, Ázsiát és a Polinéziákat!

— Afrikát nem? — kérdezte csendes humorral Metcalf.

— Azt nem! — üvöltött Zdenko — a ragyogóját, keltéhasítom a koponyáját, aki valami pimaszságot ereszt ki a szája Dóriáról. He, te inas, pezsgőt hozz és ján nyil!

Az aranyozott lapockájú inas, ki a közelünkben téblábolt, hajtogatta a derekát, de szemmeláthatóan nem fogta fel a nelyzetet.

(Folytatjuk.)

Kiadó: a Brassói Lapok könyvnyomdája

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szöve: 6 lei. - Hosszabb betűvel 12 lei. - Alább keresőknek 25% engedmény. - Legkisebb apróhirdetés ára 60 lei. Ugyanazon szövegi apróhirdetés többszöri feladásán esetén minden három fizetett megjelenés után egy ingyen-megjelenést adunk. **Hirdetési díjak előre fizetendők.** - Csak válaszbélyeggel felzerelt kérdések közzétételére válaszolunk. Minden előfizetőnek, aki az előfizetési díjjal nincsen hátralékban, mindaddig, amíg előfizetése tart, **havas-ként egy tíz-szavas apróhirdetést teljesen ingyen közölünk** a Brassói Lapokban. Aki valamely hónapban az ingyen hirdetésre szóló jogát nem veszi igénybe, az a következő hónapokban az elmulth hónapokra visszamenőleg ezt a jogát már elvesztette. Ezzel szemben azonban joga van minden előfizetőnek későbbi, ezután következő hónapokra szóló jogát előre igénybevenni, még pedig annyi hónapra, ahány hónapra az előfizetési díjat ténylegesen előre befizette.

Vétel — eladás

Olcsón eladó Molné 3 barázdás szántógép. Cím Ioan Grama kereskedő, Beclean, Fogaras mellett. 7005

A Hymen eladási vállalat Sepsiszentgyörgyön, értesíti a Székelyföld közönségét, hogy sikerült bel és külföldi gyárakkal egy kedvező megállapodást létesítenie, minek következtében módjában áll az összes árult **mélyen leszállított árban** és kedvező fizetési feltételek mellett a vásárló közönség rendelkezésére bocsátania. 6657

Eladó 70 drb. kétoldallal kifaragott 10—14 m. hosszú épületes, drb.-ja 120— lej. Réman Gergelyné, Háromszék m. Páva. 7023

Egy jókarban levő **jég-szeletrény** kerestetik. Cím a kiadóban. 7048

Farkastőpő használt üzembépes állapotban és használt **fésűhuzatok** eladók. Hamlet, Reghinul-Sásesc. 7049

Egy 6-os gép elé való három lábu jó állapotban levő herfejtőgép eladó. Cím a kiadóban. 7052

Nagy főzőkánya és nagy ponyva eladó. Rotherbacher. Hosszú-utca 54. E. 183.

Keveset használt kerékpár olcsón eladó. Megtekinthető Hátulsó-utca 16. E. 506

Eladó 6 1/2 H. P. Vándor motorerékpár, teljesen jó üzembépes állapotban. Cím a kiadóban. 7054

Két jó állapotban levő Singer varrógép eladó. Aruház, Pekete-utca 59. E. 30.

Hoffherr, Schranz, herfejtő- és 13 soros vetőgép eladó. Értekezni Weisburgnál Haranglábban Kisküküllő-m. E. 419.

Japán gyógygomba kapható Porond-utca 25. Kamposnán. E. 496

Sarokház eladó öt szobás lakás, megfelel üzletnek, kerttel, mellékhelyiségekkel. Cím a kiadóban. E. 495

Butorok, diványpárnák, varrógép, gramofon, hegedű eladó Vasut-utca 3/a. E. 507

Eladó egy 6 lóerős Mav. kevéssé használt gőzkazán. Cím kiadóhivatalban. E. 501

Vegyőrszlet engedélyekkel, házhoz előnyös fizetéssel sürgősen eladó. Cím a kiadóban. E. 502

Egy nagy belsőség közházal, melléképületekkel eladó örökáron. Érdeklődni lehet Beczö Dénestől, Szentkatolna. E. 508

Állást nyerhet

Egy fényképész negatívretusőr, egy fiatal laboráns és egy tanuló rögtön felvétetik. — Foto-Zissu, Targoviste. 6996

Keresek azonnali belépésre egy józanéletű, munkaszerető kovács és gáter kezelőt, ki szakszerűen tudja a fűrészek beállítását kezelni és kisebb javításokat végezni. Ajánlatokat fizetés megjelölésével kérem. Rugonesti gőzmalom, J. Odorheiu. E. 504

Állást keres

Iparvasutakhoz és vasutépítéshez fiatal pályafelügyelő alkalmazást keres. Cím a kiadóban. 7050

Lakás

Jó zongorista lakótársat keres jó hegedűs. Cím a kiadóban. 7019

Földbirtokos kastélyban nyaralókat elfogad teljes ellátásra. Cím: Csizér Dezső, Rohia, Szolnok Dobokamegye. 7039

Fiatalember felvezet teljes ellátásra. Bogdán, Hátulsó-utca 4. E. 438

Utcai butorozott szoba konyha használatával a nyári szezonra kiadó Vasut-utca 21, emelet. 7053

Tramvay megálló közelében egészséges, újonnan épült kerti lakás szoba, konyha, kamara és egyéb mellékhelyiségekkel havi 400 Lei bérért azonnalra kiadó. Érdeklődni Türkös, 70 sz. a, a tulajdonosnál. E. 499.

2 vagy három szobás, lehetőleg földszintes lakást keresek kerthasználatl, szept.-re. Ajánlatok Dr. D. Zentai Corvasta. E. 500

Vegyes

Tiszteltassza nálunk **fehőneműjét** és úgy kapja vissza, mintha új lenne. Wlaat & Wlaat Buzasor 3. 6164

Automobilisták nem nélkülözhetik Damer autósabályzatát, kibővítve egy néhány szakkérdéssel és felelettel, különös tekintettel a sofőr vizsgákra. Ára 50 lej (portó 10). 60 lej előzetes beküldése ellenében ajánlva szállítja a Brassói Lapok Könyvosztálya. 7042

Toborzástírást, kiadást kisebb társaságok fuvarozását kamionokat elváltatam. Botos, Vár-utca 42 szám. E. 506

Előpatak kőszögben egy jó kovácsműhely szerzővel együtt azonnal bérbeadó. Bővebbet Patkó Jánosnál, Előpatak. 7051

Magyar gyorsírást olcsón tanít Trebitsné Szilvia-utca 26. E. 254.

Liptói-, székely- és csemege juhutót bérebe, másuttal csak a „Luz” telepházánál, Szt. György (Sepsiszentgyörgyön) Háromszék megye kaphat. Kérjen árajánlatot. 6768

Vasgerenda, betonvas, mennyezeti, mindennemű sodronyszegék stb. nagy raktára **CARL FRÖLICH & Co.** vaskereskedés Brassó, Hosszú-utca 30. 7021

ELISMERTEN a legjobb román szótár a Dr. Dávid György-féle nagy kézi szótár. Részenként több mint 24000 címszót tartalmaz. I. Román-Magyar rész 120.—; II. Magyar-Román rész 120.—; a két rész együtt kötet egész vászon kötésben 180.— lej; diszes felbőrkötésben 240.— lej. — Kapható minden könyvkereskedésben. — Kiadta a **BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYA.**

Régi nyomtatványokat, nemcsak a más okleveleket, hanem a nyelven, de különben 1711 előtti magyar könyveket keresek megvételre. Részletes leírásai és árajánlatok a „Műgyűjtő” feljére a kiadóba kérek. 7041

Gazdasszonyok ne fogadjanak el mást csak a Krbekné-féle **Házikukrázat** című könyvet, Ára 40— lej. Kapható mindenütt.

Grand cirkusz L. PROSERPI a Fellegvár alatti téren.

Ma és a következő napokon, este 9 órai kezdettel, rendkívül gazdag — Romániában még nem látott — műsoru előadás

A. ROSSI, a táncoló és zenélő elefántjaival a világ legbámulatosabb attrakciója, ezenkívül légtornászok, akrobaták, szebbnél-szebb lovas és egyéb mutatványok az igazgató és az összes neves artisták fellépésével. Csütörtökön, vasárnap és hétfőn d. u. előadás teljes esti műsorral. Az elefántok és lovak d. u. 10-től és este 6-tól megtekinthetők. A n. é. közönség szíves pártfogását kéri az **Igazgatóság**

Új osztrák osztály-sorsjáték. Páratlan főnyeremény!

Legszerencsésebb esetben:

750.000 schilling (18 millió lej.)

1 jutalom	à 500.000 S.	= 12.000.000 Lei
1 főnyeremény	à 250.000	= 6.000.000
1	à 100.000	= 2.400.000
1	à 75.000	= 1.800.000
1	à 60.000	= 1.440.000
2	à 50.000	= 1.000.000
2	à 40.000	= 800.000
3	à 30.000	= 600.000
3	à 25.000	= 500.000
4	à 20.000	= 400.000
5	à 15.000	= 300.000
9	à 10.000	= 200.000

azonkívül még à 9.000, 8.000, 7.000, 6.000, 5.000, 4.000, 3.000, 2.000, 1.000 schilling és számos kisebb nyeremény összesen: **50.000 nyeremény és 1 jutalom**, melyeket 5 osztályban sorsolnak ki, összesen közel **11 millió schilling, azaz 260 millió lej összegben.**

Mind teljes nyeremény, mert azok azonnali kifizetése készpénzben minden illeték és levonás nélkül államilag van biztosítva. — Az egész világon nincs más sorsjáték, sőt semmilyen más spekuláció, mely csak megközelítőleg is ily kedvező alkalmat nyújtana egyszerre ily nagy tőke nyerésére.

A sorsjegyek fele okvetlenül nyer!

Sorsjegyárak: Egész 32 schilling 800 Lei Fél 16 schilling 400 Lei Negyed 8 schilling 200 Lei

Megbizásokat kérjük június 18-ig beküldeni, legegyszerűbben az összeg melléklésével ajánlva a pénzügyminisztérium által sorsjegyek eladásával és nyeremények kifizetésével hivatalosan megbízott **népszert**

Fritz Dörge bankházához Wien, I/M. Kärntnerstrasse 43.

Nyomatott a „Brassói Lapok” nyomdavállalatának körforgógépén Brassóban.